



Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (BAİBÜEFD)

Bolu Abant İzzet Baysal University
Journal of Faculty of Education



2023, 23(2), 643 – 671. <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2023.-1128008>

Lisans Öğrencilerinin Üniversitelerin Sosyal Sorumluluklarını Gerçekleştirme Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi: Girne Amerikan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Örneği

Examination of the Perceptions of the Undergraduates' Regarding the Universities' Social Responsibility Fulfillment Levels: The Sample of Girne American University, Faculty of Education

Özgür BATUR¹ 

Geliş Tarihi (Received): 08.06.2022

Kabul Tarihi (Accepted): 12.05.2023

Yayın Tarihi (Published): 15.06.2023

Öz: Küreselleşmenin etkisi ile farklılaşan sosyo-ekonomik çevrede, yükseköğretim kurumlarının görevleri daha da önemsenmekte ve genişlemektedir. Yükseköğretim kurumlarının Dünya genelinde öğretim, araştırma ve topluma hizmet olarak görülen üçlü görevinin her birinin daha belirgin ve değerli olduğu günümüz şartlarında, özellikle üçüncü görevi daha fazla sorgulanır olmuştur. Bu çalışmada, üniversitelerin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirme düzeyinin lisans öğrencilerinin görüşleri doğrultusunda ölçülebilmesi için araştırmacı tarafından geliştirilmiş beşli Likert, dört alt boyutlu toplam 25 maddeden oluşan Fakülte Sosyal Sorumluluk ölçeği ile lisans öğrencilerinden 361 kişilik katılım sağlanarak veri toplanmıştır. Elde edilen bulgulara göre, kadın ve erkek katılımcılar arasında Toplumsal Bilinç Aşılama alt boyutu haricinde istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilmemiştir. Yaş değişkeni tüm alt boyutlarda ve ölçek genelinde 19-21 yaş aralığındaki katılımcıların lehine 25+ yaş grubundaki katılımcılar arasında anlamlı fark tespit edilmiştir. Katılım sağlanan sosyal etkinliklerin kazandırdığı duygular değişkeninde Akademik Birikim Aktarma alt boyutu haricinde tüm alt boyutlarda ve ölçek genelinde, olumlu duygular lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Öğrenim görülen program değişkeninde Okul Öncesi ve Özel Eğitim Öğretmenliği programlarında diğer programlar arasında anlamlı fark tespit edilmiştir. Katılımcıların sınıf düzeyi, akademik not ortalaması ve etkinlik katılım amaçlarında anlamlı fark tespit edilmemiştir. Ölçeğin tüm alt boyutları arasında pozitif yönlü ve yüksek düzeyde ilişki tespit edilmiştir. Genel sonuç olarak, araştırmanın yürütüldüğü kurumun sosyal sorumluluklarını gerçekleştirme düzeyleri katılımcılar tarafından orta seviye olarak algılandığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretim, sosyal sorumluluk, lisans öğrencisi,

&

Abstract: In the socio-economic environment that differs with the effect of globalization, the duties of higher education institutions are becoming more important and deepening. Higher education institutions' duties of teaching, research and social responsibilities are becoming more prominent and valuable in today's conditions and the third mission is especially has been more questionable. In this research, data were collected by means of a five-point Likert scale with 25 items in four sub-dimensions named as Faculty Social Responsibility scale which was developed by the researcher in order to measure the social responsibility fulfillment level of the hosting institution from 361 undergraduates' perceptions. Findings reveal that there was not a statistically significant difference between male and female participants except the Transferring the Social Responsibility Consciousness to Students sub-dimension. A significant difference was found among the participants in the 25+ age group in favor of the participants in the 19-21 age range in all sub-dimensions and the scale overall in the age variable. Except the Transferring Academic Knowledge sub-dimension, a significant difference was found in all sub-dimensions and the scale overall in favor of positive emotions by means of the social activities attended. A significant difference was found between Pre-School and Special Education Teaching programs with the other programs that undergraduates study in the department variable. There was no significant difference in the participants' grade level, academic average grade and the reasons of participation in the social activities. A positive and high level correlation was found between all sub-dimensions of the scale. As an overall conclusion, it was found that the social responsibility fulfillment level of the institution where the research was conducted found to be at a moderate level regarding the participants' perceptions.

Keywords: Higher education, social responsibility, undergraduates

Atıf/Cite as: Batur, Ö. (2023). Lisans öğrencilerinin üniversitelerin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirme düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi: Girne Amerikan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Örneği. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), 643-671. DOI: 10.17240/aibuefd.2023.-1128008

İntihal-Plagiarizm/Etik-Ethik: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği, araştırma ve yayın etiğine uyulduğu teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and it has been confirmed that it is plagiarism-free and complies with research and publication ethics. <https://dergipark.org.tr/pub/ijaws>

Copyright © Published by Bolu Abant İzzet Baysal University, Since 2015 – Bolu

¹ Sorumlu Yazar: Dr. Öğr. Üyesi, Girne Amerikan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, ozguratur@gau.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5433-6162

1. GİRİŞ

Üniversitelerin sosyal sorumluluğu, birçok ülkede Avrupa Yüksek Öğretim alanının oluşmasını sağlayan Bologna sürecinden itibaren tartışmalara konu olmakta (Vasilescu vd., 2010), bir tür temel felsefe veya kural olarak görülmekte ve sadece akademik çevreye karşı bir sorumluluk olarak değil, aynı zamanda paydaşları için kaçınılmaz olan ekosisteme yönelik bir etik tutum olarak da değerlendirilmektedir (Esfijani & Chang, 2012). Sosyal sorumluluk kavramının; toplumun teknolojik, ekolojik, sosyal ve çevresel unsurlarda herhangi bir üniversite tarafından bulunduğu bölgeye entegre olmalarını sağlayacak etik bir yaklaşım (Kiezel vd., 2021) olarak benimsenmesi gerektiği görüşü hâkimdir. Başlangıçta özel şirketlere atıfta bulunan bir kavram olsa da (Adams, 2004; Fontaine, 2013), son yıllarda hem özel hem de kamuya ait herhangi bir kuruluş için uygulanabilir statüye gelmiştir (Kouatli, 2019; Moon & Vogel 2008). Davis ve Blomstrom (1966), özel şirketlerin bakış açısından kökenlerine inerek, sosyal sorumluluğu “bir kişinin kararlarının ve eylemlerinin tüm sosyal sistem üzerindeki etkilerini dikkate alma yükümlülüğü” olarak tanımlamıştır. Günümüzde sosyal sorumluluk; geçmişin “hayırseverlik” algısının çok ötesine geçerek iş dünyasına katkı sağlamak, sürdürülebilir kalkınma ve toplumsal ve çevresel zorluklara aktif çözümler oluşturmakla doğrudan ilgilidir (Hrubos, 2011; Vasilescu vd., 2010). Bu durum da, üniversitelerin kurumsal yönetim mekanizmaları tarafından içselleştirilmesi, öğretim planlarına ve araştırma ajandalarına dâhil edilmesi, sunduğu hizmetlerin ve toplumsal projelerin toplumun daha iyi oluşu için dizayn edilmesi ile açıklanmaktadır (Shek vd., 2021). Sürdürülebilirlik olgusunun bir boyutu olarak sosyal sorumluluk kavramı, son zamanlarda akademisyenlerin de ilgisini çekmektedir (Abernathy vd., 2017; Adel vd., 2021; Abad-Segura vd. 2019; Zhou vd., 2020). Bulunduğu bölgede en üst seviye eğitim kurumları olan üniversitelerimizin araştırma ve öğretim faaliyetlerinin yanı sıra Türkiye Cumhuriyeti Anayasası Madde 130’da ve 2547 sayılı yükseköğretim Kanunu madde 4’te belirtildiği üzere ‘üçüncü görevi’ olan sosyal sorumluluklarını da yerine getirmesi bu konuda yapılacak araştırma ve yürürlüğe konulacak projeler ile mümkün görünmektedir. Üniversiteler, araştırma ve öğretim yolu ile bilimsel bilginin toplumun geneline yayılmasını sağlayacak uygulamalar, toplumun gereksinimlerini karşılayacak ve çağa uyumunu mümkün kılacak, akademisyen ve öğrencilerinin birlikte yürüttükleri sosyal sorumluluk etkinlikleri ile sosyo-kültürel etkileşim ve uyumlu bir sosyal yapının oluşmasına öncülük etmektir (Durukan, 2004; Sakıncı & Bursalıoğlu, 2012). Öğretim, araştırma ve harici faaliyetler ile geleceğimiz olan gençliğin bilinç seviyesinin artırılması, etik değerlerin özümsemesi ve toplumsal sorun ve ihtiyaçlarına yönelik hassasiyetle bezenmiş bireyler yetiştirilmesinde kilit rol üstlenmektedirler (Arroyave vd., 2021).

Üniversitelerin sosyal sorumluluklarına yönelik tanımlar, araştırmacıların bu kavramın farklı özelliklerine odaklanmaları sebebiyle çeşitlilik göstermektedir (Reiser, 2008) ve genellikle üniversitenin kaynaklarını (insan, madde, araştırma gücü vb.) etkin kullanarak, topluma karşı sorumluluğunu mevcut faaliyetlerine ek olarak icra edilen etkinlik ve projelerle zenginleştirilmesi olarak ifade edilmektedir. Fakat genel itibarıyla, paydaşlar teorisi bağlamında el alındığı da belirtilebilir (Ebner & Baumgartner, 2016; González-Alcántara vd., 2010; Vallaes, 2013; Vázquez vd., 2014). İşletmeler günümüzde toplumu oluşturan birçok farklı kesimle ilişki içindedir, başarıları bu öğelerle olan ilişkilerinin iyi yönetilmesine bağlıdır ve alanyazında bu konuyu açıklayan kavrama “*paydaşlar*” teorisi denmektedir (Aktan ve Börü 2007: 14). Bu teoriye göre, üniversitelerin paydaşları; aktif olarak öğrenim görmekte olanlar, mezunları, akademik ve idari heyeti, iş dünyası, medya, sponsorlar, diğer eğitim kurumları, devletin konuya yönelik birimleri, özel ve vakıf üniversiteleri düzleminde mütevelli heyetleri, sahipleri ve yatırımcıları hatta öğrenci adayları olarak görülmektedir (Grassa vd., 2008; Moubayed vd., 2009). Paydaş teorisi, sosyal sorumluluğu işletmelerin paydaşlarına karşı ekonomik, yasal, etik ve gönüllü sorumlulukları olarak tanımlamakta ve bu sorumlulukların işletmelerin paydaş ağına göre değişebileceğini öngörmektedir (Becan, 2011). Teoriye göre üniversiteler, geniş bir sorumluluk ve etki alanı dâhilinde akademisyen ve öğrencilerin liderlik ve katılımları ile icra edilen projeler sayesinde kamuya yönelik görevlerini yerine getirme gayreti içinde olarak söz konusu ‘üçüncü görev’ olgusunu işlevsel hale getirebileceklerdir. Bu durum da, mevcut toplumsal yapının iyi oluş düzeyine doğrudan olumlu etki sağlayarak üniversite ve yerel çevrenin etkin iş birliği ve anlayış içinde olmasını mümkün kılacaktır.

Üniversitelerin kamuya yönelik olarak addedilen görevlerinde iki farklı yaklaşım ön plana çıkmaktadır. İlki, üniversitelerin öğrencilere sadece kayıtlı oldukları alan itibarıyla bilimsel bilgi aktarımı, diğeri ise toplumsal problemleri ele alan bir yapıda, ahlaki ve sivil yükümlülükleri de aktaran eğitim anlayışıdır (Yıldırım, 2019). Kurumun misyon ve vizyonu benimsediği yaklaşımda etkili olurken, kurum içi departmanlarda da konuya yönelik algı ve tutumlar farklılık gösterebilmektedir. Bu hususta belirli bir standardın Türkiye genelinde Eğitim Fakültelerimizde yer aldığı belirtilebilir. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesinin 2006'da düzenlemiş olduğu, "Eğitim Bilimleri Bakış Açısıyla Eğitim Fakülteleri ve Toplum Hizmet İşlevi Çalıştayı" sonrasında Türkiye genelindeki üniversitelerde topluma hizmet uygulamaları dersi bünyesinde öğrenciler ve akademisyenler toplumun ihtiyaç ve beklentilerine yönelik ders düzleminde veya harici temalarda proje ve etkinlikler düzenlenmeye başlamıştır. Zorunlu olan bu ders kapsamında, öğrenciler toplumsal sorunları daha yakından incelemeye ve gereksinimleri tespit etmeye ve karşılamaya yönelik analitik projeler geliştirmeye başlamıştır (YÖK, 2007). Devlet ve vakıf üniversitelerinde, "Sosyal Sorumluluk Projeleri Dersi" ya da "Toplumsal Duyarlılık Projeleri Dersi" ve benzeri başlıklar taşıyan başka derslerin de olduğu bilinmektedir (Yıldırım, 2019: 49). Bu derslerin bir yansıması olarak, üniversite eğitimi sürecinde diyalog ve etik işbirliğine yönelik önemli birikimler sağlanabilmesi, öğrencilerin mesleki eğitimini artıracak ve modern profesyonellerin oluşmasını sağlayacak unsurlar olarak önemli görülmektedir (Trynchuk vd., 2019).

Duque ve Cervantes (2019), son yıllarda sosyal sorumluluk üzerine yapılan araştırmalarda bir artış olduğunu belirtmektedir ve İspanya, Venezuela, Kolombiya, Şili, Brezilya ve Meksika gibi ülkelerdeki bilimsel yayınlarda bu alanda daha fazla üretimi temsil eden veri tabanı WoS' ta %42 Scopus' ta %58' oranında konuya yönelik yayın olduğunu belirtmişlerdir. Sosyal sorumluluk konusunda Fransa, İtalya ve Rusya'da yürütülen kültürler arası yakın tarihli bir araştırmada, değer sistemlerini etkileyerek öğrencilerin farkındalığını artırmanın kültürler arası farklılıklara dayalı olarak ülkeden ülkeye çeşitlilik göstereceğini belirtmektedir (Leko Šimi'c vd., 2022: 4). Avustralya ve Filipinler'deki üniversitelerde topluluk katılımına odaklanan Bernardo vd. (2012) tarafından yapılan araştırmada, çeşitli ülkelerde anlaşılma ve uygulanma biçiminde farklılıklar tespit etmiş ve bunların ekonomik, sosyal-kültürel, politik ve örgütsel faktörler olduğunu belirtmişlerdir. İrlanda, Portekiz ve Litvanya'da yürütülen bir araştırmada (Coelho vd., 2021), öğrencilerin sosyal sorumluluğun sivil ve siyasi yaşamları üzerindeki etkisine ilişkin görüşlerinde farklı milletlerden öğrenciler arasında oldukça homojen olduğunu görülmüştür. Benzer şekilde, Moussa (2022) yürüttüğü araştırmada Lübnan üniversitelerinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin üniversitelerin sosyal sorumluluklarına yönelik görüşlerinin ülkenin kültürünün de etkili olduğunu tespit etmiştir. Leko Šimi'c vd., (2022) Hindistan ve Hırvatistan'da öğrenciler üzerinde yaptıkları araştırma sonuçları, her iki ülkedeki üniversitelerin üçüncü misyonlarına, özellikle de sosyal sorumluluk politikalarını oluştururken yerel toplum gelişimine katkıda bulunmaya odaklanmaları gerektiğini göstermektedir. Garay vd. (2021) öğrenciler üzerinde yaş ve cinsiyetin sosyal sorumluluk algılarına yönelik yürüttükleri araştırmada, 20 yaşın altındaki öğrencilerin %27,8 oranında düşük bir üniversite sosyal sorumluluk düzeyi gösterdiklerini, kız öğrencilerin %42,2'si düşük düzeyde, erkek öğrencilerin %8,8'i orta düzeyde ve %0,6'sı yüksek düzeyde üniversite sosyal sorumluluğu sergilediklerini bulmuşlardır. Vazquez (2014) İspanya Porto Rico'da 971 lisan öğrencisi üzerinde yürüttüğü araştırmada, öğrenciler öğrenim gördükleri kurumun, geleceğin profesyonellerini ve vatandaşları sorumlu bir şekilde eğiten, sosyal katılımı teşvik eden yapıda olduğu konusunda görüş belirtmişlerdir. Vázquez vd. (2013) Uruguay'da üniversite öğrencilerinin kurumsal sosyal sorumluluk algılarını belirlemek için yaptığı araştırmada toplum çıkarlarına yanıt verme ve sosyal ihtiyaçları karşılamak için diğer kuruluşlarla işbirliği dâhil olmak üzere yakın ve uzak paydaşlarla etik ilişkiler ve etkin girişimlere ağırlıklı önem verildiğini tespit etmiştir. Aledo-Ruiz vd. (2022) kurumsal sosyal sorumluluk olgusunun öğrenciler üzerindeki duygusal etkilerini belirlemek için yürüttüğü araştırmada,

kurumsal imajın, kurumsal itibarın ve sosyal sorumluluk girişimlerinin öğrencilerde duygusal yönden olumlu etki sağladığını bu durumun da paydaşlar tarafından etkili tutumlara odaklı projelere sebebiyet verebileceğini benzer çalışmalarda olduğu gibi savunmuştur (Lee vd., 2015; Vidaver-Cohen, 2007).

Küresel boyuta da oldukça üzerinde durulan ve hem araştırmalara hem de konuya yönelik farklı oluşum ve kurulları bünyesinde barındıran uygulamalar, en basit anlamda toplumsal bilinç uyandıran faaliyetlerden toplumsal ihtiyacı karşılayacak ve farklı katmanlara hitap edecek projelerin de yine söz konusu olgu dâhilinde yükseköğretim kurumlarına yüklendiği belirtilebilir. Üçüncü kuşak üniversitelerin, yerel çevre için sosyal etkileşim ve sorumluluk hususlarına önem verse de sosyal sorumluluk olgusunu göz ardı edilmesi toplum için birçok olumsuz sonuç doğurabileceği (Rad vd., 2021) belirtilmekte, üniversitelerin buldukları çevreden başlayarak ait oldukları toplum ve küresel olarak insanlığa olumlu hizmetler üretmesini ve kitlesel iyi oluş mantığını içselleştirerek gelecek nesillere aktarımını ve sürdürülebilirliğini mümkün kılması gerekmektedir. Toplumun tüm katman ve yapılarının aktif katılımının sağlanarak yürütülecek projelerin etki genişliğinin artması ve toplumsal sorunların azalması için akademisyenlerin ve öğrencilerin bu faaliyetlere liderlik etmeleri gerektiği öne sürülebilir.

1.1. Araştırmanın amacı

Bu araştırmanın amacı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Girne ilçesinde yerleşkesi bulunan Girne Amerikan Üniversitesi (GAÜ), Eğitim Fakültesinin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirme düzeyini, lisans öğrencilerinin bakış açısına dayanarak incelemektir. Bu amaç doğrultusunda, "Lisans öğrencilerinin görüşlerine göre, GAÜ Eğitim Fakültesinin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirme durumu ne düzeydedir?" temel problem cümlesi oluşturulmuştur. Araştırmanın alt problemleri sırasıyla belirtilmiştir:

1. Lisans öğrencilerinin görüşlerine göre, GAÜ Eğitim Fakültesinin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirme durumunda cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı fark var mıdır?
2. Lisans öğrencilerinin görüşlerine göre, GAÜ Eğitim Fakültesinin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirme durumunda yaş gruplarına göre istatistiksel olarak anlamlı fark var mıdır?
3. Lisans öğrencilerinin görüşlerine göre, GAÜ Eğitim Fakültesinin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirme durumunda öğrenim görülen bölümlerine göre istatistiksel olarak anlamlı fark var mıdır?
4. Lisans öğrencilerinin görüşlerine göre, GAÜ Eğitim Fakültesinin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirme durumunda sınıf düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı fark var mıdır?
5. Lisans öğrencilerinin görüşlerine göre GAÜ Eğitim Fakültesinin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirme durumunda not ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı fark var mıdır?
6. Lisans öğrencilerinin görüşlerine göre, GAÜ Eğitim Fakültesinin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirme durumunda katıldıkları sosyal etkinlik süresine göre istatistiksel olarak anlamlı fark var mıdır?
7. Lisans öğrencilerinin görüşlerine göre, GAÜ Eğitim Fakültesinin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirme durumunda sosyal etkinlik katılım amacına göre istatistiksel olarak anlamlı fark var mıdır?
8. Lisans öğrencilerinin görüşlerine göre, GAÜ Eğitim Fakültesinin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirme durumunda sosyal etkinliklerin kendilerine katkılarına göre istatistiksel olarak anlamlı fark var mıdır?
9. Araştırma bünyesinde kullanılan Fakülte Sosyal Sorumluluk Ölçeği alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.2. Araştırmanın önemi

Akademik birikim ile toplumsal gelişime katkı sağlayacak üniversitelerimizin içindeki yaşadıkları sosyal çevrenin ihtiyaç ve beklentilerinden uzak olmamaları gerekmektedir. Öğretim ve araştırma faaliyetlerine ek olarak, akademisyen ve öğrencilerin ortak akıl ve girişimleri ile icra ettikleri topluma hizmet sorumlulukları ve faaliyetleri son yıllarda daha fazla önem ve derinlik kazanmaktadır. İhtiyaca yönelik planlanan ve uygulanan kampüs dışı sosyal faaliyetler ile akademik bilgi birikiminin sosyal yapının farklı katmanlarına ulaşması mümkün olabilmektedir. Bu sayede, üniversitenin bulunduğu bölgede, farklı kurumsal kimliğe sahip organizasyonlar ile işbirliği ve etkileşimi artarak yine toplumun içinden gelen

akademisyen ve öğrencilerimizin tüm toplumsal katmanlara nüfus edecek uygulamalarda yer alabilmektedirler. Üniversitelerimizin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirme düzeylerinin ölçülebilmesi hem mevcut uygulamaların etkilerinin sürdürülebilirliği hem de yeni ihtiyaç duyulan uygulamaların üretilmesi adına da önem arz etmektedir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın modeli

Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden, genel tarama modeli kullanılmıştır. Karasar'a (2006) göre, genel tarama modeli çok sayıda elemanın yer aldığı evrende, evren hakkında genel bir sonuca ulaşabilmeyi sağlayan evrenin tümü veya bir grup örneklem üzerinde yürütülen tarama düzenlemeleridir.

2.2. Araştırmanın evreni ve örnekleme

Araştırmada 2018-2019 Eğitim ve Öğretim yılı Güz dönemi GAÜ, Eğitim Fakültesinde öğrenim görmekte olan 920 kişilik evrenden, seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemi kullanılarak 361 lisans öğrencisine ulaşılmıştır. Uygun örnekleme yöntemi, en ulaşılabilir olan yanıtlayıcılardan başlamak üzere örneklemin oluşturulduğu ve maksimum tasarruf sağlayacak bir durum üzerinde çalışılmasıdır (Cohen & Manion, 1989). Araştırma katılımcılarına yönelik bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1.

Katılımcı Demografik Bilgileri

Cinsiyet	n	Erkek	Kadın	Total	
		160	201	361	
	%	44,3	55,7	100	
Yaş	n	19-21	22-24	25+	Total
		44	242	75	361
	%	12,27	67	20,8	100
Not Ortalaması	n	1,00-1,99	2,00-2,99	3,00-4,00	Total
		22	216	123	361
	%	6,1	59,8	34,1	100
Katılım Sağlanan Etkinlik Süresi	n	0-2 Saat	3-5 Saat	6 + Saat	Total
		148	135	78	361
	%	41	37,4	21,6	100
Katılım Amacı	n	Ders Gönüllü	Ders Gereği	Diğer	Total
		135	188	38	361
	%	37,4	52,1	10,5	100

Tablo 1. Devamı

		Nötr								
		Olumlu	Olumsuz	(etkisiz)						
										361
Katılım Sonrası Duygular	n	271	19	71						
	%	75,1	5,3	19,7						100
		1	2	3	4					
Sınıf Düzeyi	n	-	24	56	281					361
	%	-	6,6	15,5	77,8					100
Öğrenim Görülen Bölüm		Rehb. ve Psk. Danışmanlık	Okul Öncesi Öğrt.	Türkçe Öğrt.	İngilizce Öğrt.	Sınıf Öğrt.	Bilgisayar ve Öğrt. Tekno. Eğitimi	Özel Eğitim Öğrt.		
	n	111	98	35	76	31	7	3	361	
	%	30,7	27,1	9,7	27,1	8,6	1,9	0,8	100	

Araştırmanın kadın katılımcılarının sayısı 201 (%55,7), erkek katılımcılarının sayısı 160'tır (%44,3). 19-21 yaş aralığında 44 (%12,27), 22-24 yaş aralığında 242 (%67), 25+yaş aralığında 75 (%20,8) katılımcı bulunmaktadır. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık (RPD) programından 111 (%30,7), Okul Öncesi Öğretmenliğinden (OKÖ) 98 (%27,1), Türkçe Öğretmenliğinden (TÖ) 35 (%9,7), İngilizce Öğretmenliğinden (İÖ) 76 (%27,1), Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) programından 7 (%1,9), Sınıf Öğretmenliğinden (SÖ) 31 (%8,6), Özel Eğitim Öğretmenliğinden (ÖZE) 3 (%0,8) kişi katılmıştır. Dördüncü sınıflardan 281 (%77,8), üçüncü sınıflardan 56 (%15,5) ve ikinci sınıflardan 24 (%6,6) lisans öğrencisinin katılımı görülmüştür. Bu sınıf düzeyleri, topluma hizmet uygulamaları dersini alan ve gönüllülük esasına dayanan etkinliklerde daha fazla yer alan gruptur. Not ortalaması değişkeninde 3,00-4,00 aralığında 123 (%34,1), 2,00-2,99 aralığında 216 (%59,8), 1,00-1,99 aralığında 22 kişi (%6,1) yer almıştır. Katılım gösterilen etkinliklerin süresi 0-2 saat 148 (%41), 3-5 saat 135 (%37,4), 6+ saat 78 kişi (%21,6) ve katılım amacında gönüllülük 135(%37,4), ders gereği 188 (%52,1) ve diğer grubunda 38 (%10,5) kişi yer almıştır. Son olarak lisans öğrencilerinin katılım sağladıkları etkinliklerin kendilerinde yaratmış olduğu olumlu duygularda 271 (%75,1), olumsuz duygular 19 (%5,3) ve nötr grubunda 71 kişi (%19,7) yer aldığı görülmüştür.

2.3. Veri toplama araçları ve süreci

Araştırmada, Batur (2015) tarafından, üniversitelerin paydaşları olan akademisyenler, öğrenciler, sivil toplum örgütleri ve yerel yönetim temsilcileri ile yapılan toplam 22 açık uçlu görüşmeden elde edilen madde kökleri ile geliştirilen, lisans öğrencilerinin bakış açısıyla üniversitelerin sosyal sorumluluklarını yürütülen sosyal proje ve etkinlikler üzerinden gerçekleştirme düzeyini ölçme odaklı Fakülte Sosyal Sorumluluk Ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğe ait bilgiler Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2.

Fakülte Sosyal Sorumluluk Ölçeği

	Madde Sayısı	Faktör Yük Aralığı	Açıklanan Varyans	Cronbach's Alpha
Ölçek Genel	25	0,510/ 0,801	% 64,894	,974
A_Toplumsal bilinç aşılama	1-7 (7)	0,565/ 0,801	% 49,713	,875
B_Akademik birikim aktarma	8-12 (5)	0,510/ 0,748	% 6,378	,825
C_Sosyal aktörlerle ortaklık	13-18 (6)	0,636/ 0,756	% 4,821	,914

Tablo 2. Devamı

Fakülte Sosyal Sorumluluk Ölçeği

D_Sosyal Uygulama Çıktıları	19-25 (7)	0,604/ 0,713	% 3,938	,915
------------------------------------	-----------	--------------	---------	------

Fakülte Sosyal Sorumluluk Ölçeği Tablo 1’de görüldüğü gibi dört alt boyutta, faktör yük değerleri 0,510 ve 0,801 arasında toplam 25 maddeden oluşmakta ve % 64,894 varyans ile açıklanmaktadır. “Hiç katılmıyorum (1)” ve “Tamamen katılıyorum (5)” arası beşli Likert tip olan ölçek, hem ölçek geneli hem de alt boyutları dâhilinde yüksek güvenirlik değerlerine sahip bulunmaktadır. Araştırmanın tüm verileri 09.04.2019 ve 18.05.2019 tarihleri arasında bizzat araştırmacı tarafından toplanmıştır. Katılımcılara bilgilendirilmiş onam formu ile birlikte pilot çalışma için 75 form dağıtılmış, 62 form toplanmış ve analize elverişli 55 form işleme alınmıştır. Asıl uygulama için katılımcılara 400 form dağıtılmış, 378 form geri alınmış ve 361 form analize dâhil edilmiştir.

2.4. Verilerin analizi

Araştırma bünyesinden toplanan verilerin normal dağılıma uygunluğunun test edilmesi için Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmış ve sonuçlar Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3.

Fakülte Sosyal Sorumluluk Ölçeği Normallik Değerleri

	Z	sd	p	Çarpıklık	Basıklık
Ölçek Genel	0,056	361	0,009	0,177	-0,723
A_Toplumsal bilinç aşılama	0,074	361	0,000	0,233	-0,637
B_Akademik birikim aktarma	0,078	361	0,000	0,201	-0,718
C_Sosyal aktörlerle ortaklık	0,109	361	0,000	0,209	-0,906
D_Sosyal Uygulama Çıktıları	0,091	361	0,000	0,13	-1

Veri setine uygulanan normallik dağılım sonuçları ölçek geneli ve tüm alt boyutlarda anlamlı ($p=0,000<0,05$) bulunmuş olmasına rağmen Tablo 3’te de belirtildiği gibi Basıklık ve Çarpıklık değerleri incelenerek -2/+2 aralığında olduğu tespit edilmiş ve parametrik testlerden t-testi ve ANOVA testi uygulanmıştır (Cramer, 1998; Doane & Seward, 2011; George & Mallery, 2010). Katılımcıların oluşturduğu örnekleme gözlem sayılarının eşit olmamasından ötürü gruplar arası ANOVA testi çoklu karşılaştırmalarda varyansların homojen olduğu değişkenlerde Scheffe testi (Scheffe, 1953; Scheffe, 1959), varyansların homojen olmadığı durumlarda ise Games Howel testi uygulanmıştır (Games, 1971). SPSS 25 veri analiz programı ile yapılan betimsel istatistik hesaplamalarında ölçeklerden elde edilen puanlar yorumlanırken a) 1,00-1,79 ‘çok düşük’, (b) 1,80-2,59 ‘düşük’ (c) 2,60-3,39 ‘orta’ (d) 3,40-4,19 ‘yüksek’ ve (d) 4,20-5,00 ‘çok yüksek’ seviye olarak değerlendirilmiştir.

2.4.1. Güvenirlilik Analizi

Tablo 4.

Fakülte Sosyal Sorumluluk Ölçeği Güvenirlilik Değerleri

	Pilot Uygulama Güvenirlilik Testi	Asıl Uygulama Güvenirlilik Testi
Ölçek Genel	0,976	0,975
A_Toplumsal bilinç aşılama	0,933	0,916
B_Akademik birikim aktarma	0,924	0,898
C_Sosyal aktörlerle ortaklık	0,918	0,935
D_Sosyal Uygulama Çıktıları	0,925	0,946

Araştırma dâhilinde, 920 kişilik evrenden uygun örnekleme yöntemi kullanılarak 55 katılımcıdan oluşan ve Tablo 4'te belirtilmiş pilot güvenirlilik değerleri tespit edilmiştir. Ardından, 361 kişilik örneklem için de güvenirlilik değerleri test edilmiş ve genel skorların ölçeğin ilk geliştirildiği tarih ile benzer seviyede yüksek güvenirlilik değerlerine sahip olduğu görülerek asıl veri toplama sürecine geçilmiştir.

2.5. Araştırmanın etik izni

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: GAÜ Eğitim Fakültesi Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 16.01.2019

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 5/19-35

3. BULGULAR

Lisans öğrencilerinin görüşleri doğrultusunda üniversitelerin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirme düzeyini belirlemek amacıyla yürütülen araştırmada GAÜ Eğitim Fakültesi'nin söz konusu olguya yönelik yeterliliklerinin orta ($\bar{X}=2,80$) düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Bulgular Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5.

Fakülte Sosyal Sorumluluk Ölçeği Betimsel İstatistik Sonuçları

	Madde Sayısı	n	\bar{X}	ss
Ölçek Genel	25	361	2,8	1,01
A_Toplumsal bilinç aşılama	1-7 (7)	361	2,87	1,06
B_Akademik birikim aktarma	8-12 (5)	361	2,65	1,02
C_Sosyal aktörlerle ortaklık	13-18 (6)	361	2,78	1,1
D_Sosyal uygulama Çıktıları	19-25 (7)	361	2,86	1,15

Tablo 5 incelendiğinde, üniversitelerin düzenlemiş olduğu sosyal sorumluluk etkinlikleri ile öğrencilerine kazandırmak istediği toplumsal özellikleri kapsayan “Toplumsal Bilinç Aşılama” alt boyutu ($\bar{X}=2,80$) ve yapılan uygulamalar dâhilinde akademik birikim edinimini ölçmeye odaklı “Akademik Birikim Aktarma” ($\bar{X}=2,87$) alt boyutlarında yine orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. GAÜ Eğitim Fakültesinin bulunduğu bölgedeki paydaşlarla işbirliğini ölçmeye odaklı “Sosyal Aktörlerle Ortaklık” ($\bar{X}=2,78$) ve yapılan etkinliklerin genel sonuçlarına odaklı “Sosyal Uygulamaların Çıktıları” ($\bar{X}=2,86$) alt boyutlarında da yine orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Lisans Öğrencilerinin Üniversitelerin Sosyal Sorumluluklarını Gerçekleştirme Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi: Girne Amerikan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Örneği

(Examination of the Perceptions of the Undergraduates' Regarding the Universities' Social Responsibility Fulfillment Levels: The Sample of Girne American University, Faculty of Education)

Araştırmanın birinci alt problemi, "Lisans öğrencilerinin görüşlerine göre GAÜ Eğitim Fakültesinin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirme durumunda cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı fark var mıdır?" olarak belirlenmiş ve bulgular Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6.

Lisans Öğrencilerinin Cinsiyetlerine İlişkin Bulgular

	Cinsiyet	n	\bar{X}	ss	t	p
Ölçek genel	Erkek	160	2,69	0,96	-1,772	0,077
	Kadın	201	2,88	1,04		
A_Toplumsal bilinç aşılama	Erkek	160	2,71	1,06	-2,482	0,014
	Kadın	201	2,99	1,04		
B_Akademik birikim aktarma	Erkek	160	2,59	0,95	-0,949	0,343
	Kadın	201	2,69	1,08		
C_Sosyal aktörlerle ortaklık	Erkek	160	2,74	1,04	-0,597	0,551
	Kadın	201	2,81	1,15		
D_Sosyal uygulama çıktıları	Erkek	160	2,71	1,08	-2,208	0,028
	Kadın	201	2,98	1,19		

Lisans öğrencilerinin, öğrenim gördükleri üniversitenin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirme düzeyine yönelik görüşlerinde Toplumsal Bilinç Aşılama ($t_{(359)} = -2,482$; $p = 0,014 < 0,05$) ve Sosyal Uygulamaların Çıktıları ($t_{(359)} = -2,208$; $p = 0,028 < 0,05$) alt boyutlarında kadınlar (sırasıyla $\bar{X} = 2,99$; $\bar{X} = 2,98$) ve erkekler ($\bar{X} = 2,71$; $\bar{X} = 2,71$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark (sırasıyla $p = 0,014 < 0,05$; $p = 0,028 < 0,05$) tespit edilmiştir. Her iki alt boyutta da kadınlar erkeklere oranla öğrenim gördükleri kurumun toplumsal bilinç aşılama ve sosyal uygulama çıktılarında daha yüksek puanlama yaptıkları görülmüştür. Diğer taraftan, Ölçek Genelinde ($t_{(359)} = -1,772$; $p = 0,077 > 0,05$) ve Sosyal Aktörlerle Ortaklık ($t_{(359)} = -0,597$; $p = 0,551 > 0,05$) alt boyutlarında cinsiyet değişkeni üzerinden istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir.

Araştırmanın ikinci alt problemi, "Lisans öğrencilerinin görüşlerine göre GAÜ Eğitim Fakültesinin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirme durumunda yaş gruplarına göre istatistiksel olarak anlamlı fark var mıdır?" olarak belirlenmiş ve bulgular Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7.

Lisans Öğrencilerinin Yaşlarına İlişkin Bulgular

	Yaş	n	\bar{X}	ss	Vary.	Kareler Top.	sd	Kareler Ort.	F	p	Fark
Ölçek genel	A.19-21	44	3,15	0,97	G. Arası	9,34	2	4,67	4,61		
	B.22-24	242	2,81	1	G. İçi	363,017	358	1,014			0,011 A>C
	C.25+	75	2,57	1,02	Topl.	372,357	360				
	Total	361	2,81	1,01							
A_Toplumsal bilinç aşılama	A.19-21	44	3,18	1,03	G. Arası	8,112	2	4,056	3,65		
	B.22-24	242	2,88	1,02	G. İçi	397,603	358	1,111			0,027 A>C
	C.25+	75	2,64	1,15	Topl.	405,714	360				
	Total	361	2,87	1,06							
B_Akademik birikim aktarma	A.19-21	44	3,02	0,95	G. Arası	9,007	2	4,503	4,35		
	B.22-24	242	2,64	1,02	G. İçi	370,471	358	1,035			0,014 A>C
	C.25+	75	2,45	1,01	Topl.	379,477	360				
	Total	361	2,65	1,02							
C_Sosyal aktörlerle ortaklık	A.19-21	44	3,12	1,08	G. Arası	7,99	2	3,995	3,32	0,037	A>C
	B.22-24	242	2,78	1,1	G. İçi	430,267	358	1,202			
	C.25+	75	2,58	1,06	Topl.	438,257	360				
	Total	361	2,78	1,1							
D_Sosyal uygulama çıktıları	A.19-21	44	3,23	1,07	G. Arası	12,687	2	6,344	4,85		
	B.22-24	242	2,89	1,14	G. İçi	468,469	358	1,309			0,008 A>C
	C.25+	75	2,56	1,16	Topl.	481,156	360				
	Total	361	2,86	1,15							

Katılımcıların yaş değişkeni üzerinden yapılan ANOVA testinde hem ölçek geneli hem de tüm alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilmiştir. Yapılan test sonuçlarına göre; Ölçek Genel (Levene =,020; $p=,980>0,05$), Toplumsal Bilinç Aşılama (Levene=,179; $p=,836>0,05$), Akademik Birikim Aktarma (Levene =,726; $p=,485>0,05$), Sosyal Aktörlerle Ortaklık (Levene =,712; $p=,491>0,05$) ve Sosyal Uygulamaların Çıktıları (Levene =,645; $p=,525>0,05$) alt boyutlarında varyansların homojen olduğu tespit edilmiş ve gruplar arası karşılaştırmalar için Scheffe testi uygulanmıştır. Sonuçlara göre; Ölçek Geneli ($F_{(2-358)}=4,606$; $p=0,011<0,05$) için 19-21 ($\bar{X}=3,15$) yaş aralığındaki katılımcılar 25+ ($\bar{X}=2,57$) yaş aralığındaki katılımcılara göre ev sahibi kurumun sosyal sorumluluklarına gerçekleştirmeye yönelik görüşlerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Aynı durum; Toplumsal Bilinç Kazandırma ($F_{(2-358)}=3,652$; $p=0,027<0,05$), Akademik Birikim Aktarma ($F_{(2-358)}=4,352$; $p=0,014<0,05$), Sosyal Aktörlerle Ortaklık ($F_{(2-358)}=3,324$; $p=0,037<0,05$) ve Sosyal Uygulamaların Çıktıları ($F_{(2-358)}=4,848$; $p=0,008<0,05$) alt boyutlarında 19-21 yaş aralığı görüşleri 25+ yaş aralığına göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterdiği tespit edilmiştir.

Lisans Öğrencilerinin Üniversitelerin Sosyal Sorumluluklarını Gerçekleştirme Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi: Girne Amerikan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Örneği

(Examination of the Perceptions of the Undergraduates' Regarding the Universities' Social Responsibility Fulfillment Levels: The Sample of Girne American University, Faculty of Education)

Araştırmanın üçüncü alt problemi, "Lisans öğrencilerinin görüşlerine göre GAÜ Eğitim Fakültesinin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirme durumunda öğrenim görülen bölümlerine göre istatistiksel olarak anlamlı fark var mıdır?" olarak belirlenmiş ve bulgular Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8.

Lisans Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Programa İlişkin Bulgular

Bölüm/program	n	ss	Vary.	Kareler Top.	sd	Kar. Ort.	F	p	Fark		
Ölçek genel	A.RPD	111	2,76	0,99	G. Arası	36,759	6	6,127	6,462	0,000	
	B.OKÖ	98	3,15	0,98	G. İçi	335,598	354	0,948			B>D
	C.TÖ	35	2,94	1,21	Topl.	372,357					B>F
	D.İÖ	76	2,51	0,76							G>C
	E.BÖTE	7	2,06	0,79							G>E
	F.SÖ	31	2,41	1,05							G>F
	G.ÖZE	3	4,46	0,46							
	Total	361	2,81	1,01							
A_Toplumsal bilinç aşılama	A.RPD	111	2,82	1,04	G. Arası	44,739	6	7,457	7,312	0,000	B>A
	B.OKÖ	98	3,29	0,96	G. İçi	360,975	354	1,02			B>D
	C.TÖ	35	2,96	1,18	Topl.	405,714					A>D
	D.İÖ	76	2,41	0,73							G>E
A_Toplumsal bilinç aşılama	E.BÖTE	7	2,31	1,1							G>F
	F.SÖ	31	2,68	1,34							B>A
	G.ÖZE	3	4,47	0,5							B>D
	Total	361	2,87	1,06							A>D
B_Akademik birikim aktarma	A.RPD	111	2,53	0,9	G. Arası	36,876	6	6,146	6,35	0,000	
	B.OKÖ	98	2,98	1,06	G. İçi	342,602	354	0,968			
	C.TÖ	35	2,85	1,22	Topl.	379,477					
	D.İÖ	76	2,49	0,82							
	E.BÖTE	7	1,82	0,49							B>A
	F.SÖ	31	2,19	1,12							B>D
	G.ÖZE	3	4,46	0,41							B>E
	Total	361	2,65	1,02							G>C
										G>D	
										G>A	
										C>E	

Tablo 8. Devamı

C_Sosyal aktörlerle ortaklık	A.RPD	111	2,74	1,1	G. Arası	23,654	6	3,942	3,366	0,003	
	B.OKÖ	98	3,02	1,12	G. İçi	414,603	354	1,171			
	C.TÖ	35	2,85	1,27	Topl.	438,257					
	D.İÖ	76	2,63	0,93							G>E
	E.BÖTE	7	2,11	0,81							G>F
	F.SÖ	31	2,41	1,03							
	G.ÖZE	3	4,44	0,5							
	Total	361	2,78	1,1							
D_Sosyal uygulama çıktıları	A.RPD	111	2,87	1,11	G. Arası	50,461	6	8,41	6,913	0,000	
	B.OKÖ	98	3,26	1,1	G. İçi	430,695	354	1,217			
	C.TÖ	35	3,05	1,32	Topl.	481,156					
	D.İÖ	76	2,52	0,92							B>D
	E.BÖTE	7	1,93	1,03							B>F
	F.SÖ	31	2,29	1,22							
	G.ÖZE	3	4,47	0,43							
	Total	361	2,86	1,15							

Katılımcıların öğrenim gördükleri program değişkeni üzerinden yapılan ANOVA testinde hem ölçek geneli hem de tüm alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilmiştir. Test sonuçlarına göre; Ölçek Genel (Levene =2,757; $p=,012<0,05$), Toplumsal Bilinç Aşılama (Levene =4,820; $p=,000<0,05$), Akademik Birikim Aktarma (Levene =3,355; $p=,003<0,05$), Sosyal Aktörlerle Ortaklık (Levene =2,201; $p=,042<0,05$) alt boyutlarında varyansların homojen olmadığı tespit edilmiş ve eşit olmayan varyans ve örneklem boyutları için kullanılan Games Howel testi uygulanmıştır. Sosyal Uygulamaların Çıktıları (Levene =1,789; $p=,100>0,05$) alt boyutunda ise varyansların homojen olduğu tespit edilerek Scheffe testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre; Ölçek Geneli ($F_{(6-354)}=6,462$; $p=0,000<0,05$) için OKÖ programı öğrencilerinin ($\bar{X}=3,15$) İÖ ($\bar{X}=2,50$) ve SÖ programı öğrencilerine göre ($\bar{X}=2,41$) daha yüksek puanlama yaptıkları tespit edilmiştir. Özel Eğitim Öğretmenliği ($\bar{X}=4,46$) öğrencilerinin TÖ ($\bar{X}=2,94$) ve SÖ ($\bar{X}=2,41$) öğrencilerinin öğrenim gördükleri üniversitenin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirmelerine yönelik daha yüksek puanlama yaptıkları tespit edilmiştir.

Toplumsal Bilinç Kazandırma ($F_{(6-354)}=7,312$; $p=0,000<0,05$) alt boyutunda ise, OKÖ ($\bar{X}=3,29$) öğrencilerinin RPD ($\bar{X}=2,82$) ve SÖ ($\bar{X}=2,41$) öğrencilere oranla daha yüksek puanlama yaptıkları görülmüştür. Aynı şekilde RPD ($\bar{X}=2,82$) öğrencilerinin İÖ ($\bar{X}=2,41$) programı öğrencilerine göre, ÖZE ($\bar{X}=4,47$) programı öğrencilerinin ise BÖTE ($\bar{X}=2,30$) ve SÖ ($\bar{X}=2,68$) öğrencilerine göre daha yüksek puanlama yaptıkları tespit edilmiştir. Buna göre, OKÖ, RPD ve ÖZE program öğrencileri ev sahibi kurumun sosyal sorumluluk faaliyetleri ile öğrencilerine toplumsal bilinç aşıladıklarına yönelik diğer programlara oranla daha olumlu görüş bildirmişlerdir. Akademik Birikim Aktarma ($F_{(6-354)}=6,350$; $p=0,000<0,05$) alt boyutunda, OKÖ ($\bar{X}=2,98$) öğrencileri RPD ($\bar{X}=2,53$), İÖ ($\bar{X}=2,49$) ve BÖTE ($\bar{X}=1,82$) öğrencilerine göre, ÖZE ($\bar{X}=4,46$) öğrencileri RPD ($\bar{X}=2,53$) TÖ ($\bar{X}=2,85$) ve İÖ ($\bar{X}=2,49$) öğrencilerine göre ve TÖ ($\bar{X}=2,85$) öğrencileri BÖTE ($\bar{X}=1,82$) öğrencilerine göre ev sahibi kurumun kendilerine sosyal etkinlikler sayesinde akademik birikim aktardıkları yönünde diğer bölümlere oranla daha olumlu görüş bildirmişlerdir. Sosyal Aktörlerle Ortaklık ($F_{(6-354)}=3,366$; $p=0,003<0,05$) alt boyutunda ÖZE ($\bar{X}=4,44$), BÖTE ($\bar{X}=2,11$) ve SÖ ($\bar{X}=2,40$) öğrencilerine oranla üniversitelerinin sosyal aktörlerle ortaklığı konusunda daha olumlu görüş bildirmişlerdir. Sosyal Uygulamaların Çıktıları ($F_{(6-354)}=6,913$; $p=0,000<0,05$) alt boyutunda ise OKÖ ($\bar{X}=3,26$), İÖ ($\bar{X}=2,50$) ve SÖ ($\bar{X}=2,29$) öğrencilerine nazaran üniversitelerinin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirirken olumlu çıktılar konusunda görüş bildirmişlerdir.

Lisans Öğrencilerinin Üniversitelerin Sosyal Sorumluluklarını Gerçekleştirme Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi: Girne Amerikan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Örneği

(Examination of the Perceptions of the Undergraduates' Regarding the Universities' Social Responsibility Fulfillment Levels: The Sample of Girne American University, Faculty of Education)

Araştırmanın dördüncü alt problemi, "Lisans öğrencilerinin görüşlerine göre GAÜ Eğitim Fakültesinin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirme durumunda sınıf düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı fark var mıdır?" olarak belirlenmiş ve bulgular Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9.

Lisans Öğrencilerinin Sınıf Düzeylerine İlişkin Bulgular

Sınıf Düzeyi	n	\bar{X}	ss	Vary.	Kareler Top.	sd	Kareler Ort.	F	p	Fark
Ölçek genel	A.2	24	2,93	0,89	G. Arası	1,222	2	0,611	0,589	0,555
	B.3	56	2,9	0,69	G. İçi	371,136	358	1,037		
	C.4	281	2,77	1,07	Topl.	372,357	360			-
	Total	361	2,82	1,01						
A_Toplumsal bilinç aşılama	A.2	24	2,91	0,87	G. Arası	0,475	2	0,238	0,21	0,811
	B.3	56	2,95	0,81	G. İçi	405,239	358	1,132		
	C.4	281	2,85	1,12	Topl.	405,714	360			-
	Total	361	2,87	1,06						
B_Akademik birikim aktarma	A.2	24	2,95	0,91	G. Arası	4,219	2	2,109	2,012	0,135
	B.3	56	2,8	0,74	G. İçi	375,259	358	1,048		
	C.4	281	2,59	1,07	Topl.	379,477	360			-
	Total	361	2,65	1,02						
C_Sosyal aktörlerle ortaklık	A.2	24	2,91	0,98	G. Arası	2,178	2	1,089	0,894	0,41
	B.3	56	2,93	0,86	G. İçi	436,079	358	1,218		
	C.4	281	2,74	1,15	Topl.	438,257	360			-
	Total	361	2,78	1,10						
D_Sosyal uygulama çıktıları	A.2	24	2,95	0,88	G. Arası	0,398	2	0,199	0,148	0,862
	B.3	56	2,91	0,90	G. İçi	480,759	358	1,343		
	C.4	281	2,84	1,22	Topl.	481,156	360			-
	Total	361	2,86	1,15						

Test sonuçlarına göre; Ölçek Genel (Levene =10,609; p=,000<0,05), Toplumsal Bilinç Aşılama (Levene =7,655; p=,001<0,05), Akademik Birikim Aktarma (Levene =7,685; p=,003<0,05), Sosyal Aktörlerle Ortaklık (Levene =7,836; p= ,001<0,05) ve Sosyal Uygulama Çıktıları (Levene =9,938; p=,000<0,05), alt boyutlarında varyansların homojen olmadığı görülmüştür. Katılımcıların sınıf düzeyi değişkeni test sonuçlarına göre; Ölçek Geneli ($F_{(2-358)}=0,589$; $p=0,555>0,05$), Toplumsal Bilinç Kazandırma ($F_{(2-358)}=0,210$; $p=0,811>0,05$), Akademik Birikim Aktarma ($F_{(2-358)}=2,012$; $p=0,135>0,05$), Sosyal Aktörlerle Ortaklık ($F_{(2-358)}=0,894$; $p=0,410>0,05$) ve Sosyal Uygulamaların Çıktıları ($F_{(2-358)}=0,148$; $p=0,862>0,05$) alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir.

Araştırmanın beşinci alt problemi, "Lisans öğrencilerinin görüşlerine göre GAÜ Eğitim Fakültesinin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirme durumunda not ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı fark var mıdır?" olarak belirlenmiş ve bulgular Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10.

Lisans Öğrencilerinin Not Ortalamalarına İlişkin Bulgular

	Not ortalaması	n	\bar{X}	ss	Vary.	Kareler Top.	sd	Kare. Ort.	F	p	Fark
Ölçek genel	A.1.00-1.99	22	2,8	0,87	G. Arası	0,984	2	0,492	0,474	0,623	
	B.2.00-2.99	216	2,84	0,99	G. İçi	371,373	358	1,037			
	C.3.00-4.00	123	2,73	1,08	Topl.	372,357	360				
	Total	361	2,8	1,01							
A_Toplumsal bilinç aşılama	A.1.00-1.99	22	2,7	0,88	G. Arası	0,773	2	0,387	0,342	0,711	
	B.2.00-2.99	216	2,89	1,04	G. İçi	404,941	358	1,131			
	C.3.00-4.00	123	2,86	1,12	Topl.	405,714	360				
	Total	361	2,87	1,06							
B_Akademik birikim aktarma	A.1.00-1.99	22	2,72	0,86	G. Arası	1,308	2	0,654	0,619	0,539	
	B.2.00-2.99	216	2,69	1,02	G. İçi	378,169	358	1,056			
	C.3.00-4.00	123	2,57	1,06	Topl.	379,477	360				
	Total	361	2,65	1,02							
C_Sosyal aktörlerle ortaklık	A.1.00-1.99	22	2,78	0,99	G. Arası	1,257	2	0,629	0,515	0,598	
	B.2.00-2.99	216	2,82	1,07	G. İçi	437	358	1,221			
	C.3.00-4.00	123	2,7	1,18	Topl.	438,257	360				
	Total	361	2,78	1,10							
D_Sosyal uygulama çıktıları	A.1.00-1.99	22	2,99	0,98	G. Arası	2,652	2	1,326	0,992	0,372	
	B.2.00-2.99	216	2,91	1,13	G. İçi	478,505	358	1,337			
	C.3.00-4.00	123	2,74	1,22	Topl.	481,156	360				
	Total	361	2,86	1,15							

Test sonuçlarına göre; Ölçek Genel (Levene =2,075; p=,127>0,05), Toplumsal Bilinç Aşılama (Levene =1,741; p=.177>0,05), Akademik Birikim Aktarma (Levene =1,312; p=,271>0,05), Sosyal Aktörlerle Ortaklık (Levene =1,864; p= ,157>0,05) ve Sosyal Uygulama Çıktıları (Levene =1,824; p=,163<0,05), alt boyutlarında varyansların homojen olduğu görülmüştür. Katılımcıların not ortalaması değişkeni test sonuçlarına göre; Ölçek Genel (F₍₂₋₃₅₈₎ =0,474;p=0,623>0,05), Toplumsal Bilinç Kazandırma (F₍₂₋₃₅₈₎ =0,210; p=0,811>0,05), Akademik Birikim aktarma (F₍₂₋₃₅₈₎=0,342; p= 0,711>0,05), Sosyal Aktörlerle Ortaklık (F₍₂₋₃₅₈₎=0,619; p=0,539>0,05) ve Sosyal Uygulamaların Çıktıları (F₍₂₋₃₅₈₎ =0,515; p=0,372>0,05) alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir.

Lisans Öğrencilerinin Üniversitelerin Sosyal Sorumluluklarını Gerçekleştirme Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi: Girne Amerikan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Örneği

(Examination of the Perceptions of the Undergraduates' Regarding the Universities' Social Responsibility Fulfillment Levels: The Sample of Girne American University, Faculty of Education)

Araştırmanın altıncı alt problemi, "Lisans öğrencilerinin görüşlerine göre GAÜ Eğitim Fakültesinin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirme durumunda katıldıkları sosyal etkinlik süresine göre istatistiksel olarak anlamlı fark var mıdır?" olarak belirlenmiş ve bulgular Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11.

Lisans Öğrencilerinin Katıldıkları Etkinlik Sürelerine İlişkin Bulgular

	Etkinlik süresi	n	\bar{X}	ss	Vary.	Kareler Top.	sd	Kareler Ort.	F	p	Fark
Ölçek genel	A,0-2 saat	148	2,61	1	G. Arası	11,1	2	5,55	5,5	0,004	
	B.3-5 saat	135	2,87	0,95	G. İçi	361,257	358	1,009			C>A
	C.6+ saat	78	3,04	1,08	Topl.	372,357	360				
	Total	361	2,82	1,01							
A_Toplumsal bilinç aşılama	A.0-2 saat	148	2,65	1,07	G. Arası	13,029	2	6,514	5,939	0,003	
	B.3-5 saat	135	2,95	0,97	G. İçi	392,685	358	1,097			C>A
	C.6+ saat	78	3,13	1,10	Topl.	405,714	360				
	Total	361	2,87	1,06							
B_Akademik birikim aktarma	A.0-2 saat	148	2,47	0,99	G. Arası	7,833	2	3,916	3,773	0,024	
	B.3-5 saat	135	2,77	0,99	G. İçi	371,645	358	1,038			B>A
	C.6+ saat	78	2,77	1,10	Topl.	379,477	360				
	Total	361	2,65	1,02							
C_Sosyal aktörlerle ortaklık	A.0-2 saat	148	2,6	1,06	G. Arası	11,26	2	5,63	4,72	0,009	
	B.3-5 saat	135	2,82	1,08	G. İçi	426,997	358	1,193			C>A
	C.6+ saat	78	3,07	1,15	Topl.	438,257	360				
	Total	361	2,78	1,10							
D_Sosyal uygulama çıktıları	A.0-2 saat	148	2,65	1,15	G. Arası	13,134	2	6,567	5,023	0,007	
	B.3-5 saat	135	2,93	1,05	G. İçi	468,023	358	1,307			C>A
	C.6+ saat	78	3,14	1,25	Topl.	481,156	360				
	Total	361	2,86	1,15							

Katılımcıların görev aldıkları sosyal etkinlik süreleri değişkeni üzerinden yapılan ANOVA testinde hem ölçek geneli hem de tüm alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilmiştir. Test sonuçlarına göre; Ölçek Genel (Levene =,951; p=,387>0,05), Toplumsal Bilinç Aşılama (Levene =,1893; p=,152>0,05), Akademik Birikim Aktarma (Levene =,1128; p=,325>0,05), Sosyal Aktörlerle Ortaklık (Levene =,550; p=,577) ve Sosyal Uygulamaların Çıktıları (Levene =,2770; p=,064>0,05) alt boyutlarında varyansların homojen olduğu tespit edilmiş ve gruplar arası karşılaştırmalar için Scheffe testi uygulanmıştır. Sonuçlara göre; Ölçek Geneli ($F_{(2-358)}=5,500$; $p=0,004<0,05$) için 6+ ($\bar{X}=3,04$) saat üzeri etkinlikte yer almış katılımcılar 0-2 saat ($\bar{X}=2,60$) aralığındaki etkinliklerde yer almış katılımcılara göre ev sahibi kurumun sosyal sorumluluklarına gerçekleştirmeye yönelik görüşlerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Aynı durum; Toplumsal Bilinç Kazandırma ($F_{(2-358)}=5,939$; $p=0,003<0,05$), Sosyal Aktörlerle Ortaklık ($F_{(2-358)}=4,720$; $p=0,009<0,05$) ve Sosyal Uygulamaların Çıktıları ($F_{(2-358)}=5,023$; $p=0,007<0,05$) alt boyutlarında 6+ saat ve üzeri etkinliklerde yer alan katılımcıların lehine, 0-2 saat aralığındakilere göre farklılık tespit edilmiştir. Akademik Birikim Aktarma ($F_{(2-358)}=3,774$; $p=0,024<0,05$) alt boyutunda ise 3-5 saat ($\bar{X}=2,77$) aralığı

etkinliklerde yer alanlar ile 0-2 saat ($\bar{X}=2,47$) aralığındaki katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilmiştir.

Araştırmanın yedinci alt problemi, "Lisans öğrencilerinin görüşlerine göre GAÜ Eğitim Fakültesinin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirme durumunda sosyal etkinlik katılım amacına göre istatistiksel olarak anlamlı fark var mıdır?" olarak belirlenmiş ve bulgular Tablo 12'de verilmiştir.

Tablo 12.*Lisans Öğrencilerinin Etkinlik Katılım Amaçlarına İlişkin Bulgular*

	Katılım amacı	n	\bar{X}	ss	Vary.	Kareler Top.	sd	Kare Ort.	F	p	Fark
Ölçek genel	A.Gönüllü	135	2,91	1,01	G. Arası	1,984	2	0,992	0,959	0,384	
	B.Ders Gereği	188	2,75	1,05	G. İçi	370,373	358	1,035			-
	C.Diğer	38	2,72	0,77	Topl.	372,357	360				
	Total	361	2,82	1,01							
A_Toplumsal bilinç aşılama	A.Gönüllü	135	2,97	1,09	G. Arası	3,117	2	1,559	1,386	0,251	
	B.Ders Gereği	188	2,83	1,09	G. İçi	402,597	358	1,125			-
	C.Diğer	38	2,68	0,73	Topl.	405,714	360				
	Total	361	2,87	1,06							
B_Akademik birikim aktarma	A.Gönüllü	135	2,72	0,98	G. Arası	2,351	2	1,175	1,116	0,329	
	B.Ders Gereği	188	2,57	1,08	G. İçi	377,127	358	1,053			-
	C.Diğer	38	2,78	0,80	Topl.	379,477	360				
	Total	361	2,65	1,02							
C_Sosyal aktörlerle ortaklık	A.Gönüllü	135	2,84	1,08	G. Arası	0,851	2	0,426	0,348	0,706	
	B.Ders Gereği	188	2,74	1,15	G. İçi	437,406	358	1,222			-
	C.Diğer	38	2,74	0,91	Topl.	438,257	360				
	Total	361	2,78	1,10							
D_Sosyal uygulama çıktıları	A.Gönüllü	135	3	1,18	G. Arası	4,114	2	2,057	1,544	0,215	
	B.Ders Gereği	188	2,8	1,18	G. İçi	477,042	358	1,333			-
	C.Diğer	38	2,71	0,87	Topl.	481,156	360				
	Total	361	2,86	1,15							

Test sonuçlarına göre; Ölçek Genel (Levene =3,469; $p=,032<0,05$), Toplumsal Bilinç Aşılama (Levene =3.338; $p=,037<0,05$), Akademik Birikim Aktarma (Levene =4,787; $p=,009<0,05$), Sosyal Aktörlerle Ortaklık (Levene =3,677; $p=,026>0,05$) ve Sosyal Uygulama Çıktıları (Levene =5,267; $p=,006<0,05$), alt boyutlarında varyansların homojen olmadığı görülmüştür. Lisans öğrencilerinin yer aldıkları sosyal sorumluluk etkinliklerine katılım amaçları değişkeni test sonuçlarına göre; Ölçek Geneli ($F_{(2-358)}=0,959$; $p=0,084>0,05$), Toplumsal Bilinç Kazandırma ($F_{(2-358)}=1,386$; $p=0,251>0,05$), Akademik Birikim aktarma ($F_{(2-358)}=1,116$; $p=$

Lisans Öğrencilerinin Üniversitelerin Sosyal Sorumluluklarını Gerçekleştirme Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi: Girne Amerikan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Örneği

(Examination of the Perceptions of the Undergraduates' Regarding the Universities' Social Responsibility Fulfillment Levels: The Sample of Girne American University, Faculty of Education)

0,329>0,05), Sosyal Aktörlerle Ortaklık ($F_{(2-358)}=0,348$; $p=0,706>0,05$) ve Sosyal Uygulamaların Çıktıları ($F_{(2-358)}=1,544$; $p=0,215>0,05$) alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir.

Tablo 13. Lisans Öğrencilerinin Katıldıkları Etkinliklerin Katkılarına İlişkin Bulgular

	Katkılar	n	\bar{X}	ss	Vary.	Kareler Top.	sd	Kareler Ort.	F	p	Fark
Ölçek genel	A.Olumlu Duygular	271	2,89	1,03	G. Arası	10,16	2	5,08	5,021	0,007	A>B
	B.Olumsuz Duygular	19	2,25	0,95	G. İçi	362,198	358	1,012			
	C.Notr (etkisiz)	71	2,62	0,88	Topl.	372,357	360				
	Total	361	2,83	1,01							
A_Toplumsal bilinç aşılama	A.Olumlu Duygular	271	2,97	1,07	G. Arası	14,117	2	7,059	6,453	0,002	A>B
	B.Olumsuz Duygular	19	2,21	0,86	G. İçi	391,597	358	1,094			
	C.Notr (etkisiz)	71	2,66	0,95	Topl.	405,714	360				
	Total	361	2,87	1,06							
B_Akademik birikim aktarma	A.Olumlu Duygular	271	2,72	1,05	G. Arası	5,788	2	2,894	2,773	0,064	-
	B.Olumsuz Duygular	19	2,32	0,93	G. İçi	373,689	358	1,044			
	C.Notr (etkisiz)	71	2,47	0,92	Topl.	379,477	360				
	Total	361	2,65	1,02							
C_Sosyal aktörlerle ortaklık	A.Olumlu Duygular	271	2,84	1,12	G. Arası	7,484	2	3,742	3,11	0,046	A>B
	B.Olumsuz Duygular	19	2,22	1,05	G. İçi	430,773	358	1,203			
	C.Notr (etkisiz)	71	2,69	0,99	Topl.	438,257	360				
	Total	361	2,78	1,10							
D_Sosyal uygulama çıktıları	A.Olumlu Duygular	271	2,96	1,15	G. Arası	13,602	2	6,801	5,208	0,006	A>B
	B.Olumsuz Duygular	19	2,26	1,08	G. İçi	467,554	358	1,306			
	C.Notr (etkisiz)	71	2,63	1,09	Topl.	481,156	360				
	Total	361	2,86	1,15							

Araştırmanın sekizinci alt problemi, "Lisans öğrencilerinin görüşlerine göre GAÜ Eğitim Fakültesinin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirme durumunda sosyal etkinliklerin kendilerine katkılarına göre istatistiksel olarak anlamlı fark vardır" olarak belirlenmiş ve bulgular Tablo 13'de verilmiştir.

Katılımcıların görev aldıkları sosyal etkinliklerin kendilerine kattığı duygular değişkeni üzerinden yapılan ANOVA testinde Akademik Birikim Aktarma alt boyutu haricindeki alt boyutlarda ve ölçek genelinde istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilmiştir. Test sonuçlarına göre; Ölçek Genel (Levene = 2,144; $p=,119>0,05$), Toplumsal Bilinç Aşılama (Levene = 2,768; $p=,064>0,05$), Akademik Birikim Aktarma (LF= 2,109; $p=,123>0,05$), Sosyal Aktörlerle Ortaklık (Levene = 1,957; $p=,143$) ve Sosyal Uygulamaların Çıktıları (Levene =,611; $p=,543>0,05$) alt boyutlarında varyansların homojen olduğu tespit edilmiş ve gruplar arası karşılaştırmalar için Scheffe testi uygulanmıştır. Sonuçlara göre; Ölçek Geneli ($F_{(2-358)}=5,021$; $p=0,007<0,05$) için Olumlu duygular ($\bar{X}=2,89$) hisseden katılımcılar Olumsuz duygular ($\bar{X}=2,25$) hisseden katılımcılara nazaran daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Aynı durum; Toplumsal Bilinç Kazandırma ($F_{(2-358)}=6,453$; $p=0,002<0,05$), Sosyal Aktörlerle Ortaklık ($F_{(2-358)}=3,110$; $p=0,046<0,05$) ve Sosyal Uygulamaların Çıktıları ($F_{(2-358)}=5,208$; $p=0,006<0,05$) alt boyutlarında olumlu duygular hisseden katılımcılar olumsuz duygular hisseden katılımcılar arasında olumlu duygular lehine istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilmiştir. Akademik Birikim Aktarma ($F_{(2-358)}=2,773$; $p=0,064>0,05$) alt boyutunda ise gruplar arası istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilmemiştir.

Son olarak, araştırmanın dokuzuncu alt problemi, "Araştırma bünyesinde kullanılan Fakülte Sosyal Sorumluluk Ölçeği alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır?" olarak belirlenmiş ve bulgular Tablo 14'de verilmiştir.

Tablo 14.

Ölçek Alt Boyutları Arası Korelasyon Analizi Sonuçları

		A_Toplumsal bilinç aşılama	B_Akademik birikim aktarma	C_Sosyal aktörlerle ortaklık	D_Sosyal uygulama çıktıları
A_Toplumsal bilinç aşılama	Pearson Korelasyon	1			
	p (2 uçlu)				
	N	361			
B_Akademik birikim aktarma	Pearson Korelasyon	,787**	1		
	p (2 uçlu)	0			
	N	361	361		
C_Sosyal aktörlerle ortaklık	Pearson Korelasyon	,811**	,868**	1	
	p (2 uçlu)	0	0		
	N	361	361	361	
D_Sosyal uygulama çıktıları	Pearson Korelasyon	,796**	,813**	,872**	1
	p (2 uçlu)	0	0	0	
	N	361	361	361	361

**Korelasyon 0.01 seviyesinde anlamlıdır (2 uçlu).

Fakülte Sosyal Sorumluluk Ölçeğinin alt boyutları arasındaki ilişkiyi görmek için Pearson Korelasyon testi uygulanmıştır. Bulgulara göre, Toplumsal Bilinç Aşılama alt boyutu ile Akademik Birikim Aktarma ($r=,787$; $p=,000<0,05$), Sosyal Aktörlerle Ortaklık ($r=,811$; $p=,000<0,05$) ve Sosyal Uygulamaların Çıktıları ($r=,796$; $p=,000<0,05$) alt boyutları arasında pozitif yönlü ve yüksek düzeyde anlamlı ilişki tespit edilmiştir.

Buna dayanarak, üniversitenin yürütmüş olduğu sosyal sorumluluk etkinliklerinin hem öğrencilerine toplumsal bilinç aşılama hem de akademik birikim aktarımını mümkün kılmanın yanı sıra, bulunduğu çevredeki sosyal aktörlerle yürütülen ortaklıklar ve sosyal uygulamaların olumlu çıktılarının da artacağı söylenebilir. Benzer şekilde, Akademik Birikim Aktarma alt boyutu ile Sosyal Aktörlerle Ortaklık ($r=,868$; $p=,000<0,05$) ve Sosyal Uygulamaların Çıktıları ($r=,813$; $p=,000<0,05$) alt boyutları arasında pozitif yönlü ve yüksek düzeyde anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Üniversitenin öğrencilerine sosyal uygulamalar bünyesinde sağlamış olduğu akademik birikim aktarımının, sosyal aktörlerle ortaklıklara ve sosyal uygulamaların çıktılarında artış sağlayacağı düşünülebilir. Son olarak, Sosyal Aktörlerle Ortaklık ve Sosyal Uygulamaların Çıktıları ($r=,872$; $p=,000<0,05$) alt boyutu arasında pozitif yönlü ve yüksek düzeyde ilişki tespit edilmiştir. Buna dayanarak üniversitelerin gerçekleştirmiş oldukları sosyal sorumluluk etkinliklerinin hem sosyal aktörlerle yürütülen ortaklıklara hem de sosyal uygulamaların çıktısına doğrudan ve olumlu bir etkisinin olacağı öne sürebilir. Araştırmada kullanılan Fakülte Sosyal Sorumluluk Ölçeğinin tüm alt boyutlarında yüksek düzeyde ve pozitif yönlü ilişki tespit edilmiştir.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Lisans öğrencilerinin görüşleri doğrultusunda, üniversitelerin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirme düzeyinin ölçülebilmesi için geliştirilen ölçek ile 2018-2019 akademik takviminde KKTC'nin ilk üniversitesi olan GAÜ Eğitim Fakültesinde yürütülen bu araştırma sonucunda, hem ölçek genelinde hem de içerdiği alt boyutlar dâhilinde orta düzeyde başarılı bulunmuştur. Katılımcılar, kurumun öğretim programları bünyesinde öğrencilerine sosyal sorumluluk bilincini aşılama olumlu görüşler bildirirken, fen ve teknoloji alanında uygulama gerçekleştirme hususunda olumsuz görüş bildirmişlerdir. Elde edilen bu sonuca dayanarak, üniversitemizin öğretim planlarında ve ders içeriklerinde öğrencilerimize sosyal sorumluluk bilinç ve algısını oluşturacak etkinliklerin hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirilmesi gerektiği ve özellikle çağımızın gereklerinden olan fen ve teknoloji eğitimini de içine alacak yeni uygulamalar yapılması gerektiği önerisi geliştirilebilir.

Ölçek demografik bilgileri doğrultusunda yapılan istatistiksel analizlerde ölçek genelinde, Öğrencilerine Akademik Birikim Aktarma, Sosyal Aktörlerle Ortaklık ve Sosyal Uygulamaların Çıktıları alt boyutlarında kadın ve erkek katılımcılar arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir. Diğer taraftan, Toplumsal Bilinç aşılama alt boyutunda kadın öğrencilerin lehine bir fark tespit edilmiştir. Sadece Toplumsal Bilinç Aşılama alt boyutunda cinsiyet değişkeninde fark çıkmış olsa da, ilgili alan yazında özellikle kadınların lehine farklılık oldukça sık rastlanan bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır (Batur, 2015; Garay, 2021; González-Rodríguez vd., 2014; Kiezel, 2021; Kocabaş, 2014; Yeğintürk, 2019; Yetiş, 2019; Yıldırım, 2019; Wang & Juslin, 2012). Bu durumun nedeninin kadınların doğası itibarıyla sosyal ve akademik konulara daha duyarlı olmaları, erkeklere oranla daha fazla sosyal etkinlik ve projelerde yer almaları olduğu düşünülebilir. Cinsiyet değişkeni üzerinden toplanan veriler ışığında, sosyal sorumluluk projelerine her iki cinsin de katılımının sağlanması ve bu katılımın devamının da mümkün kılınması adına, yürütülecek projelerin öğrencilerimizin cinsiyet özelliklerinin de dikkate alınarak planlanması gerektiği öne sürülebilir.

Katılımcıların yaş grupları üzerinde yapılan analizlerde hem ölçek genelinde hem de tüm alt boyutlarında 19-21 yaş aralığındaki katılımcıların yaşları 25+ olan katılımcılara oranla araştırmanın yürütüldüğü üniversitenin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirme düzeyine Garay (2021) bulgularından farkı olarak daha olumlu görüş bildirmişlerdir. Bu sonuç, öğrencilerimizin yaşı yükseldikçe sosyal sorumluluğa ait algı ve olaylara olumsuz yönde tutum geliştirdikleri düşünülebilir. Muhtemel bu algının düzenlenebilmesi için sosyal sorumluluk projelerinde cinsiyet değişkeninin önemi ve farklılığı gibi yaş değişkeninin de etkisi göz önünde bulundurularak ileri yaşta öğrencilerimizin katılımını arttırmak mümkün olabilir.

Katılımcıların öğrenim gördükleri programlara yönelik ölçek genelinde ve tüm alt boyutlarda anlamlı fark tespit edilmiştir. Ölçek Genelinde, Toplumsal Bilinç Aşılama ve Akademik Birikim Aktarma alt boyutlarında Okul Öncesi Öğretmenliği programı öğrencileri ve Özel Eğitim Öğretmenliği programı öğrencileri diğer tüm bölümlere oranla daha olumlu görüş bildirmişlerdir. Programlar arası farklılıklarda özellikle OKÖ ve SÖ programları lehine elde edilen sonuçlar Martínez-Valdivia vd. (2020) ve Kiezel vd., (2021) araştırma bulguları ile örtüşmektedir. Okul Öncesi Öğretmenliği programı, diğer bölümlere nazaran daha fazla etkinlikler gerçekleştirmesi, akademisyenlerinin bu konuda öğrencileri daha fazla teşvik edici proje ve ödevler ataması, programın doğası gereği daha fazla uygulama temelinde dersler yürütülmesinin bu sonuçta etkili olduğu düşünülebilir. Diğer taraftan, Özel Eğitim Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin sayısının diğer bölümlere nazaran daha az olmasının bu sonucu oluşturduğu belirtilebilir. Sosyal Aktörlerle Ortaklı alt boyutunda Özel Eğitim Öğretmenliği programı öğrencileri, Sınıf Öğretmenliği ve Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi programına oranla daha olumlu görüş bildirmişleridir. Sosyal Uygulamaların Çıktıları alt boyutunda ise Okul Öncesi Öğretmenliği programı öğrencileri İngilizce Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği programı öğrencilerine göre daha olumlu görüş bildirmişleridir. Programlar arası bu farklılıkların muhtemel nedenin, uygulanan öğretim planı dâhilinde yürütülen proje ve etkinlikler olduğu düşünülebilir. Söz konusu program farklılıkların giderilebilmesi ve sadece öğretim planları dâhilinde öğrencilerimize kazanımlar sağlamanın dışında, tüm programları ortak paydada buluşturabilmeyi mümkün kılacak proje içerikleri, hem akademisyenler hem de öğrencilerimizin oluşturacağı komisyonlar bünyesinde planlanması önerilebilir.

Katılımcıların sınıf düzeyleri, not ortalamaları ve etkinliklere katılım amaçları değişkenleri üzerinden yapılan analizlerde herhangi bir anlamlı fark tespit edilmemiştir. Bu bulguya dayanarak, lisans öğrencilerinin öğrenim gördükleri programın üniversitenin sosyal sorumluluğunu gerçekleştirme düzeyi üzerinde etkisi olmasına rağmen öğrenci başarı seviyelerinin, sınıf düzeylerinin ve etkinliklere gönüllü veya ders gereği olarak katılmalarının söz konusu olguya yönelik herhangi bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın bu bulgusu, benzer çalışmalardan farklılık göstermektedir (Kiezel vd., 2021), genellikle gönüllü katılım üzerine bulgular mevcuttur.

Diğer taraftan, öğrencilerin katıldıkları etkinliklerin sürelerinde anlamlı fark tespit edilmiştir. Bu farkın Ölçek Genelinde, Toplumsal Bilinç Aşılama, Sosyal Aktörlerle Ortaklık ve Sosyal Uygulamaların Çıktıları alt boyutlarında 6 saat ve üzeri etkinliklere katılım sağlayan öğrenciler lehine, Akademik Birikim Aktarma alt boyutunda ise 3-5 saat aralığındaki etkinliklere katılım olduğu tespit edilmiştir. Akademik birikim aktarımı için 3-5 saat aralığı katılımın yeterli olduğu sonucu çıkarılabilecek bu bulgu aynı zamanda toplumsal bilinç kazanımı, sosyal aktörlerle ortaklık durumlarının değerlendirilmesine ve sosyal uygulamaların çıktılara yönelik görüşler bildirilebilmesinde 6 saat veri üzeri aktivitelerin etkili olduğu belirtilebilir. Üniversitelerin sosyal sorumluluklarını gerçekleştirmeğe yönelik yürüttüğü projelere katılım sağlayan lisans öğrencilerinin hem ölçek genelinde hem de tüm alt boyutlarda öğrencilere olumlu duygular kattığı tespit edilmiştir. Araştırmanın bu yöndeki bulgusu Aledo-Ruiz vd. (2022) ile uyumluluk göstermektedir. Söz konusu olumlu duyguların öğrencilerimiz geneline yayılabilmesi adına, elde edilen bulgulara dayanarak sosyal sorumluluk proje ve etkinliklerinin sürelerinin katılımı ve etkinliğin nihai amacını pekiştirecek şekilde hem içerik hem de süre olarak düzenlenmesi gerektiği önerilebilir.

Fakülte Sosyal Sorumluluk Ölçeği alt boyutları arasında yapılan korelasyon testi, tüm alt boyutlarda pozitif yönde, anlamlı ve yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Bu bulguya dayanarak, üniversitelerin sosyal sorumluluk faaliyetlerine yönelik atılacak adımların öğrencilerine toplumsal bilinç aşılayacağı, akademik birikim aktarımına olumlu etki yapacağı belirtilebilir. Vázquez vd. (2013) bulgularına benzer şekilde, bu durumun nihai sonucu olarak da üniversitelerin buldukları bölgelerdeki sosyal aktörlerle daha fazla etkileşim içinde olmalarını sağlayacağı ve sosyal uygulamaların çıktılara da olumlu etkiler sağlayacağı görüşü benimsenebilir.

Genel bir değerlendirme olarak, araştırmaya konu olan olgunun ölçülebilmesi adına geliştirilen Fakülte Sosyal Sorumluluk Ölçeği ile 100'ü aşkın ülkeden öğrencisi olan GAÜ ve Türkiye'nin her bölgesinden gelen

Lisans Öğrencilerinin Üniversitelerin Sosyal Sorumluluklarını Gerçekleştirme Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi: Girne Amerikan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Örneği

(Examination of the Perceptions of the Undergraduates' Regarding the Universities' Social Responsibility Fulfillment Levels: The Sample of Girne American University, Faculty of Education)

öğrencileri ile Eğitim Fakültesinde toplanan verilerin genel sonuçları ışığında, üniversitemizin topluma karşı sosyal sorumluluklarının öğrencileri ve akademisyenlerinin katıldıkları projelerle yerine getirilebileceği görülmüştür. Bunu mümkün kılmak için, öğretim programlarının bu genel amaç doğrultusunda zenginleştirilmesi, genel kazanımlara sosyal olguları destekleyecek etkinliklerin dâhil edilmesi ve bu işlemin belirli programlar hatta fakülteler düzleminde değil hem eğitim fakültelerinin tüm programlarında hem de üniversite geneline yaygınlaştırılması gerektiği görüşü savunulabilir. Bu sayede sadece bazı etkinlikler ve ders içerikleri bağlamında öne çıkan programlar değil, fakülte genelindeki tüm programlarda öğrenim gören öğrencilerin aktif katılımı ile verimli ve toplumun geneline olumlu etkileri olacak projeler yürütülebilir. Bu projelerin alışlagelmiş içeriklerden ziyade, çağımızın gerekliliklerini karşılayacak içerik ve başlıklarda olması gerekmektedir. Planlanacak verimli etkinlikler sayesinde hem her cinsiyetten hem de her yaş grubundan katılımın sağlanarak sosyal uygulamaların çıktılarının toplumun geneline yayılması mümkün kılınabilir. Etkinliklere katılım amacının herhangi bir etkisi olmadığı bulgusuna dayanarak, esas önemli olan olgunun etkinliklerin süresinin kazanımlara hizmet edecek düzeyde olmasıdır. Bu sayede lisans öğrencilerin hem topluma hizmetin vermiş olduğu olumlu tatmin duygusu hem de öğrenim gördükleri kurumlarına yönelik olumlu tutumlar ve değerler geliştirmelerine yardımcı olabileceği öne sürülebilir. Üniversitemizin buldukları çevreyle daha uyumlu olmalarını sağlayacak bu adımların etkilerinin katılımcılarına ve odak noktası olan gruplara karşılıklı fayda sağlayabileceği gibi, üniversite ve toplum bütünleşmesini mümkün kılarak en yüksek seviyedeki bu eğitim kurumlarının verimliliğine ve toplumsal statüsüne etkileri olabileceği unutulmamalıdır.

Kaynakça/Reference

- Abad-Segura, E., Cortés-García, F.J., & Belmonte-Ureña, L.J. (2019). The sustainable approach to corporate social responsibility: A global analysis and future trends. *Sustainability*, 11(19), 1-24. <https://doi.org/10.3390/su1195382>
- Abernathy, J., Stefaniak, C., Wilkins, A., & Olson, J. (2017). Literature review and research opportunities on credibility of corporate social responsibility reporting. *American Journal of Business*, 32(1), 24-41. <https://econpapers.repec.org/article/emeajbpps/ajb-04-2016-0013.htm>.
- Adams, C. A. (2004). The ethical, social and environmental reporting-performance portrayal gap. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 17(1), 731-57.
- Adel, H. M., Zeinhom, G. A., & Younis, R.A.A.Y (2021). From university social-responsibility to social-innovation strategy for quality accreditation and sustainable competitive advantage during COVID-19 pandemic. *Journal of Humanities and Applied Social Sciences Emerald Publishing Limited*, 2632-279X. <https://doi.org/doi 10.1108/JHASS-04-2021-0086>
- Aktan, C. C. & Börü, D. (2007). Kurumsal sosyal sorumluluk, Aktan, C.C (Ed.), *Kurumsal sosyal sorumluluk, işletmeler ve sosyal sorumluluk*, (ss. 11- 37) içinde. İGİAD Yayınları.
- Aledo-Ruiz, M. D., Martínez-Caro, E., & Santos-Jaén, J. M. (2022). The influence of corporate social responsibility on students' emotional appeal in the HEIs: The mediating effect of reputation and corporate image. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 29(3), 578-592. <https://doi.org/10.1002/csr.2221>
- Arroyave, F., Dasí, A., & Redondo, A. (2021). Student commitment to social responsibility: Systematic literature review, conceptual model, and instrument. *Intangible Capital*, 17(1), 52-72. <https://doi.org/10.3926/ic.1685>
- Batur, Ö. (2015). *Examining stakeholders' perspectives for universities' social responsibilities: The case of Çanakkale* (Unpublished doctoral dissertation) Institute of Social Sciences, Çanakkale Onsekiz Mart University.
- Becan, C. (2013). Kurumsal sosyal sorumluluk kavramının paydaş teorisi ve iletişim yaklaşımı açısından değerlendirilmesi: Bankaların basın bültenlerine yönelik bir içerik analizi. *Selçuk İletişim*, 7(1), 16-35. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/josc/issue/19023/200588>.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç, Ç. E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (2.Basım). Pegem Akademi.
- Chatzopoulou, E., & de Kiewiet, A. (2021). Millennials' evaluation of corporate social responsibility: The wants and needs of the largest and most ethical generation. *J. Consum. Behav.*, 20(3), 521-534. <https://doi.org/10.1002/cb.1882>
- Chen, S.H., Nasongkhla, J., & Donaldson, A. (2015). University social responsibility: Identifying an ethical foundation within higher education institutions. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 14(4), 164-172. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1077652.pdf>.
- Coelho, M. & Menezes, I. (2021). University social responsibility, service learning, and students' personal, professional, and civic education. *Front. Psychol*, 12(1), 1-8, 617300. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.617300>
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioural sciences*. Lawrence Erlbaum Associates.
- Cohen, L., & Manion L. (1989). *Research methods in education*. (3rd Ed). Routledge.
- Correa Bernardo, M.A., Butcher, J., & Howard, P. (2012). An international comparison of community engagement in higher education. *International Journal of Educational Development*, 32(1), 187-192.
- Cramer, D. (1998). *Fundamentals statistics for social research*. Routledge.
- Çuhadar, A. (2009). *Topluma hizmet uygulamaları dersi aracılığı ile yurttaş öğretmen yaratmak*. VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, (2-4 Mayıs 2008). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Davis, K., & Blomstrom, R.L. (1966). *Business and its environment*. McGraw-Hill.
- Doane, D. P., & Steward, L. E. (2011). Measuring skewness: A forgotten statistic? *Journal of Statistics Education*, 19(2), 1-18. <https://doi.org/10.1080/10691898.2011.11889611>

- Duque, P. & Cervantes-Cervantes, L.S.(2019). University social responsibility: A systematic review and bibliometric analysis. *Estudios Gerenciales*, 35(153), 451-464. <https://doi.org/10.18046/j.estger.2019.153.3389>
- Durukan, H. (2004). The role of modern universities in the developing of our country. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 19-25. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/erziefd/issue/5994/79755>.
- Ebner, D., & Baumgartner, R.J. (2006). The Relationship between sustainable development and corporate social responsibility. In Proceedings of the Corporate Responsibility Research Conference 2006, Dublin, Ireland, http://www.crrconference.org/Previous_conferences/downloads/2006ebnerbaumgartner.pdf.
- Elias, R.Z. (2004). An examination of business students' perception of corporate social responsibilities before and after bankruptcies. *J. Bus. Ethics*, 52(3), 267-281. <https://doi.org/10.1023/B:BUSI.0000037558.74693.d5>
- Erçetin, Ş. (2001). Biz Akademisyenler geleceğin yükseköğretim kurumlarını yaratmaya hazır mıyız?. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 25(1), 75-86. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/108507>.
- Esfijani, A., & Chang, E. (2012). *A fuzzy logic based approach for measuring virtual university social responsibility*. The 2nd World Conference on Soft Computing, (pp. 149-156).
- Field, A. (2009). *Discovering statistics using SPSS*. Oriental Press.
- Fontaine, M. (2013). Corporate social responsibility and sustainability: The new bottom line? *International Journal of Business and Social Science*, 4(1), 110-119. https://ijbssnet.com/journals/Vol_4_No_4_April_2013/13.pdf.
- Games, P.A. (1971). Multiple comparisons of means. *American Educational Research Journal*, 8(1), 531-564. <https://doi.org/10.3102/00028312008004677>
- George, D., & Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference*, 17.0update (10a Ed.). Pearson.
- Gomez-Vasquez, L., Morales, B., & Fantauzzi, J.C.V. (2014). *University social responsibility: A social transformation of learning, teaching, research, and innovation*. 9th Quest for Global Competitiveness Conference, San Juan, Puerto Rico. https://www.researchgate.net/publication/305400973_University_Social_Responsibility_A_Social_Transformation_of_Learning.
- González-Alcántara, O.J., Fontaneda González, I., Camino López, M.A., & Lara, A. (2010). La Responsabilidad Social en las Universidades Españolas, iGR – Grupo de Investigación Ingeniería y Gestión Responsable: Burgos, Spain; Universidad de Burgos. <https://goo.gl/fYgwZN>.
- González-Rodríguez, R., Díaz-Fernández, C., & Biagio, S. (2014). Values and corporate social initiative?: An approach through Schwartz theory. *Int. J. Bus. Soc.*, 15(1), 19-48. <http://www.ijbs.unimas.my/repository/pdf/Vol15No1paper2.pdf>.
- Grassa, V.M., Lloret, J., Rodríguez, C., Romero, L., Sanabria, E., & Sanchis, V. (2008). Cooperative work for teacher training. *WSEAS Trans. Adv. Eng. Educ.*, 2(5), 69-76. <https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.526.478&rep=rep1&type=pdf>.
- Hrubos, I.(2011). The changing role of universities in our society. *Society and Economy, Akadémiai Kiadó, Hungary*, 33(2), 347-360. <https://doi.org/10.1556/socec.2010.0004>
- Karasar, N. (2006). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yay.
- Kiezel, M., Piotrowski, P., & Wiechoczek, J. (2021). Perception of social responsibility strategy in higher education: Empirical Study in Poland. *Sustainability*,13(16), 9417, 2-19. <https://doi.org/10.3390/su13169417>

- Kocabaş, İ. (2014). *Üniversite öğrencilerinin gözünde sosyal sorumluluk imajı: Selçuk Üniversitesi örneği*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı Halkla İlişkiler Bilim Dalı.
- Kouatli, I. (2019). The contemporary definition of university social responsibility with quantifiable sustainability. *Social Responsibility Journal*, 15(1), 888–909. <https://ideas.repec.org/a/eme/srjpps/srj-10-2017-0210.html>.
- Lee, Y., Wanta, W., & Lee, H. (2015). Resource-based public relations efforts for university reputation from an agenda-building and agendasetting perspective. *Corporate Reputation Review*, 18(3), 195–209. <https://doi.org/10.1057/crr.2015.6>
- Leko Šimić, M., Sharma, E., & Kadlec, Ž. (2022). Students' perceptions and attitudes toward university social responsibility: Comparison between India and Croatia. *Sustainability*, 14(1), 2-14, 13763. <https://doi.org/10.3390/su142113763>
- Martínez-Valdivia, E., Pegalajar-Palomino, C.M., & Burgos-García, A. (2020). Social responsibility and university teacher training: Keys to commitment and social justice into schools. *Sustainability*, 12(15), 6179. <https://doi.org/doi:10.3390/su12156179>
- Matten, D., & Moon, J. (2004) Corporate social responsibility education in Europe. *Journal of Business Ethics*, 54(4), 323-337. <https://doi.org/10.1007/s10551-004-1822-0>
- Moon, J., & Vogel, D. (2008). Corporate social responsibility, government, and civil society. In *The Oxford handbook of corporate social responsibility*. Andrew, C., Abigail McWilliams, A., Matten, D., Moon, J. & Donald, S. (Eds). Oxford University Press.
- Moussa, W. H. (2022). The impact of implementing university social responsibility in Lebanese universities. *Management*, 12(1), 1-13. <https://doi.org/10.5923/j.mm.20221201.01>
- Moubayed, N., Bernard, M., & Jammal, A. (2009). A survey of engineering education in developing countries: The Lebanese Case. *WSEAS Trans. Adv. Eng. Educ.*, 6(1), 430–441. https://www.academia.edu/9187574/A_survey_of_Engineering_Education_in_developing_countries_The_Lebanese_case.
- Mpofu, E. (2007). Service-learning effects on the academic learning of rehabilitation service students. *Michigan Journal of Community Service Learning*, 14(1), 46-52. <http://hdl.handle.net/2027/spo.3239521.0014.104>.
- Nardo, M.T., Georgiana, C. C., & Fabiana, R. (2021). Universities' social responsibility through the lens of strategic planning: A content analysis. *Administrative Sciences*, 11(1), 2-16. <https://doi.org/10.3390/admsci11040139>
- Paola Palacios Garay, P.P. J, Zavaleta Oliver, J. M., Chaccara Contreras, V., Diaz Flores, S. A., & Rodriguez Baca, L. S. (2021). Social Responsibility in uni-versity students according to gender and age. *Health Education and Health Promotion*, 9(Special Issue), 513-519. https://hehp.modares.ac.ir/browse.php?a_id=56399&sid=5&slc_lang=en&html=1.
- Rababah, A., Nikitina, N.I., Grebennikova, V.M., Gardanova, Z.R., Zekiy, A.O., Ponkratov, V.V., Bashkirova, N.N., Kuznetsov, N.V., Volkova, T.I., & Vasiljeva, M.V., (2021). University social responsibility during the covid-19 pandemic: Universities' case in the BRICS countries. *Sustainability*, 13(13), 7035, 2-29. <https://doi.org/10.3390/su13137035>
- Rad, F.H., Parsa, A., Sakineh, S., & Mehran, B. (2020). University social responsibility and organizational factors for their implementation. *FWU Journal of Social Sciences*, 14(3), 70-87. https://www.researchgate.net/publication/344416921_University_Social_Responsibility_and_Organizational_Factors_for_Their_Implementation.
- Reiser, J. (2008). *Managing university social responsibility* (USR). <http://www.international-sustainablecampus-network.org/iscn-conference-2007/view-category.html>.
- Sakınç, S. & Aybarç Bursalıoğlu, S. (2012). Yükseköğretimde Küresel Bir Değişim: Girişimci Üniversite Modeli. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 1(2), 92-99. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/higheredusci/issue/61478/918004>.

- Sandy, M., & Holland, B. A. (2006). Different worlds and common ground: Community partner perspectives on campus-community partnerships. *Michigan Journal of Community Service Learning*, 13(1), 30-43. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ843845.pdf>.
- Scheffe, H. (1953). A method of judging all contrasts in the analysis of variance. *Biometrika*, 40(1), 87-104. <https://doi.org/10.2307/2333100>
- Scheffe, H. (1959). *The analysis of variance*. John Wiley Press.
- Scott, P. (2002). Küreselleşme ve üniversite: 21. yüzyılın önündeki meydan okumalar (Çeviren: Seda Çiftçi), *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 2(1),191-208.
- Shek, D.T.L., Yuen-Tsang, A.W.K., & Ng, E.C.W. (2017). USR network: A platform to promote university social responsibility. In university social responsibility and quality of life: A global survey of concepts and experiences; Shek, D.T.L., Hollister, R.M., Eds.; Springer.
- Tekeli, İ. (2003). *Eğitim üzerine düşünmek*. Türkiye Bilimler Akademisi Yayınları.
- Trynchuk, V., Khovrak, I., Dankiewicz, R., Anna Ostrowska-Dankiewicz, A., & Chushak-Holoborodko, A. (2019). The role of universities in disseminating the social responsibility practices of insurance companies. *Problems and Perspectives in Management*, 17(2), 449-461. [https://doi.org/doi:10.21511/ppm.17\(2\).2019.35](https://doi.org/doi:10.21511/ppm.17(2).2019.35)
- Vallaey, F. (2013). *Defining social responsibility: A matter of philosophical urgency for university*. Global University Network for Innovation. <http://www.guninetwork.org/resources/he-articles/defining-social-responsibility-a-matter-of-urgency-for-philosophy-and-universities>.
- Vasilescu, R., Barna, C., Epure, M., & Baicu, C. (2010). Developing university social responsibility: A model for the challenges of the new civil society. *Procedia Soc. Behav. Sci.*,2(2), 4177-4182. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2010.03.660>
- Vázquez, J.L., Aza, C.L., & Lanero, A. (2014). Are students aware of university social responsibility? Some insights from a survey in a Spanish university. *Int. Rev. Public Nonprofit Mark.*,11(3), 195-208. <https://doi.org/10.1007/s12208-014-0114-3>
- Vázquez, J.L., Lanero, A., Licandro, O. (2013). Corporate social responsibility and higher education: Uruguay university students' perceptions, *Economics & Sociology*, 6(2), 145-157. <https://doi.org/10.14254/2071-789X.2013/6-2/13>
- Vidaver-Cohen, D. (2007). Reputation beyond the rankings: A conceptual framework for business school research. *Corporate Reputation Review*, 10(4), 278-304. <https://doi.org/10.1057/palgrave.crr.1550055>
- Wang, L., & Juslin, H. (2012). Values and corporate social responsibility perceptions of Chinese university students. *J. Acad. Ethics*,10(1), 57-82. <https://doi.org/10.1007/s10805-012-9148-5>
- Yeğintürk, G. (2019). *Üniversite öğrencileri in psikolojik iyi-oluşlarının sosyal sorumluluk davranışlarına göre incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programı. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Yetiş, H. (2019). *Sağlık bilimleri fakültesinde okuyan öğrencilerin bireysel sosyal sorumluluk düzeyleri ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sanko Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı.
- Yıldırım, S. (2019). *Başkent üniversitesi öğrencilerinin sosyal sorumluluk projelerinde yer alma durumu*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı.
- YÖK (2007), (1982-2007). (Yay. Haz: Yüksel Kavak, Ayhan Aydın ve Sadegül Akbaba Altun Yüksek Öğretim Kurulu Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri). <http://oogm.meb.gov.tr>.

Zhou, H., Wang, Q., & Zhao, X. (2020). Corporate social responsibility and innovation: A comparative study. *Industrial Management and Data Systems*, 120(5), 863-882. <https://doi.org/10.1108/IMDS-09-2019-0493>

EXTENDED ABSTRACT

1. INTRODUCTION

The social responsibility of universities has been the subject of discussions since the Bologna process, which led to the formation of the European Higher Education field in many countries (Vasilescu et al., 2010). This is regarded as a kind of basic philosophy or rule and is not only a responsibility towards the academic environment, but also an inevitable one for its stakeholders as an ethical attitude towards the ecosystem (Esfijani & Chang, 2012). Two different approaches emerge in the duties of universities that are considered to be public. The first is the transfer of scientific knowledge to students in terms of the field they are registered in, and the other is the understanding of education that deals with social problems and also conveys moral and civil obligations (Yıldırım, 2019). Recently, there has been an increase in research on the second approach (Duque & Cervantes (2019). The purpose of this research is to examine the fulfillment level of social responsibilities of universities from undergraduates' perceptions in the Girne American University (GAU), Faculty of Education, located in the Girne district of the Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC).

2. METHOD

This research is designed as a quantitative survey. From the population of 920 students studying at GAU, Faculty of Education in the Fall semester of 2018-2019 academic year, 361 undergraduate students were reached by using the convenient sampling method. The data was collected by means of a five-point Likert scale with 25 items falling under four sub-dimensions as; (a) Transferring Social Responsibility Consciousness to Students, (b) Transferring the Academic Knowledge, (c) Partnership with the Stakeholders and (d) Outcomes of Social Responsibility Applications. The scale's reliability was measured as .975 in the scale total and parametric tests of t -test, Anova and Pearson correlation were applied.

3. FINDINGS, DISCUSSION AND RESULTS

In the statistical analyzes, no significant difference was found between the female and male participants in the sub-dimensions of "Transferring the Academic Knowledge to Students", "Partnership with the Stakeholders" and "Outcomes of Social Responsibility Applications" throughout the scale. On the other hand, a difference was found in favor of female students in the "Transferring Social Responsibility Consciousness to Students" sub-dimension. Although there was a difference in the gender variable only in this sub-dimension not in the scale total results, the difference in favor of females is a very common situation in the relevant literature (Batur, 2015; Garay, 2021; González-Rodríguez et al., 2014; Kiezel, 2021; Kocabaş, 2014; Yeğintürk, 2019; Yetiş, 2019; Yıldırım, 2019; Wang & Juslin, 2012).

According to the results of the participants' age groups, in the overall scale and in all sub-dimensions, the participants between the ages of 19-21 reported higher scores on the level of perception of the social responsibilities of the university, where the research was conducted, compared to the participants aged 25+, unlike the findings of Garay (2021).

A significant difference was found in the scale and in all sub-dimensions for the programs that the participants studied. Pre-School Education program students and Special Education Teaching program students reported more positive opinions in the sub-dimensions of "Transferring Social Responsibility Consciousness to Students" and "Transferring the Academic Knowledge to Students" in the scale, compared to all other departments regarding the university's social responsibilities, and this finding is in

line with Martínez-Valdivia et al. (2020) and Kiezel et al.'s (2021) research findings favoring these two programs.

No significant difference was found in the statistical analyzes conducted on the variables of the participants' grade levels, grade point averages and purpose of participation in activities. It has been concluded that student achievement levels, grade levels and participation in activities voluntarily or as a course requirement have no effect on the social responsibility perceptions. This finding of the study differs from studies (Kiezel et al., 2021) in which voluntary participation was found to have a significant effect.

On the other hand, a significant difference was found in the duration of the activities that the students participated. It has been determined that this difference was in favor of students who participate in activities for 6 hours or more in the sub-dimensions of "Transferring Social Responsibility Consciousness to Students", "Partnership with the Stakeholders" and "Outcomes of Social Responsibility Applications", and participation in activities between 3-5 hours in the "Transferring the Academic Knowledge to Students" sub-dimension. Undergraduates stated positive feelings that are gained through social applications. The correlation test between the sub-dimensions of the Community Engagement Institutional Scale was found to be positive, significant and high in all sub-dimensions meaning that a positive attitude and attempt is likely to have better results of social responsibility issues for universities.

As an overall finding of the research, the university where the research was conducted found to be at a moderate level in terms of fulfilling social responsibilities as perceived by its students. This result possibly suggests that some progress has been done to accomplish the purpose but still there is a lot more to do for a better community and university engagement.

ARAŞTIRMANIN ETİK İZİNİ

Bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması gerektiği belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Girne Amerikan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 16.01.2019

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 5/19-35

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

Araştırma tek yazarlı olduğu için katkı oranı %100'dür.

ÇATIŞMA BEYANI

Araştırmada herhangi bir kişi ya da kurum ile finansal ya da kişisel yönden bağlantı yoktur. Bu nedenle araştırmada herhangi bir potansiyel çıkar çatışması bulunmamaktadır.